

ELŐFIZETÉS

HELYBEN

Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDÉKEN

Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK

Ha többes példányt akar egyenként 20 fillér minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában,
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Sószet 26herceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 124.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, április 7.

Elfoglaltunk erős orosz hadállásokat. — 7570 orosz fogoly. —

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Kárpáti harcok kiterjedése mind növekszik.

Laboro völgyétől keletre eső magaslatokon tegnap a német csapatok és a mi csapataink az oroszok erős hadállásait elfoglalták és ez alkalommal 5040 oroszot elfogtak. Szomszédos magaslatokon az oroszok több heves támadását az ellenség nagy veszteségei mellett vissza vertük és további 2530 oroszot ejtettünk foglyul.

Délkelet-Galiciában, Otinlától északkeletre eső magaslatokon ellenségnek egy éjjeli támadása megghiúsult.

Április 4-én Uscie—Biscupietől délnyugatra az ellenségnek a Dnyeszter déli partján megkísérelt előretörése alkalmával az orosz Sándor gyalogezred két zászlóalját megsemmisítettük. — Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya).

Elénk harcok a Maas és Mosel között.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Franciák tegnap óta a Maas és a Mosel között különösen élénk tevékenységet fejtettek ki. Nagy erők latbavetésével és nagyszámú tüzéséggel Verduntól északkeletre, keletre és délkeletre, valamint Ailly, Apremont, Flirey és Pont-a-Moussontól északnyugatra támadtak. Verduntól északkeletre és keletre a támadások tüzelésünk miatt egyáltalában nem fejlődhettek ki. Verduntól délkeletre visszavertük támadásukat, Maas magaslatok keleti szélén sikerült ellenségnek legelől levő árkunk egy kis részébe átmenetileg megvetni lábát: éj folyamán innen is ismét visszavertük. Ailly és Apremont környékén a harc éjjel is folyt, anélkül, hogy az ellenfél bárminemű sikert tudott volna kivívni. Elkeseredett volt a harc Flirey környékén, ahol a franciák több támadását visszavertük. Bois de Pretretől nyugatra, Flirey, pont-a-moussoni uttesttől északra ellenünk intézett erős támadás összeomlott. Ellenfél a harcokban igen súlyos veszteségeket szenvedett. Erőinek újabb elosztásával arra a feltetésre kell jutni, hogy támadásait itt folytatni fogja, miután Champagneban kitejtett támadásainak teljes hiábavalósága világosan kiderül.

Keleti hadszíntér:

Kalvariától keletre és délre, valamint Augustowtól keletre ellenünk intézett támadások sikertelenek voltak. Egyébként keleti helyzet változatlan. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Laborc völgyében.

Arad, április 6.

A Kárpátok vonalán kifejlődött óriási mérkőzés, úgy látszik forduló-jához jutott. Minden erejüket mintha ebbe a támadásba öntötték volna az oroszok. Tizenkétszeres rajvonalak taposnak egymás holttestein, hogy a mikor a mi gépfegyvereink tized le-söpörnek, a tizenegyedik, a tizenkettedik megközelítse a rajvonalainkat. Farkas-szemét néznek egymással a lövészárkok, oly közel jutnak a dühös támadás és az áthatatos védelem tüzeiben. A przemysli ostromtól felszabadult tömegeket is ide nyomta Nikolajevics Miklós nagyherceg, hogy a tulerőt megkészserezze, háromszorozza.

Nem csoda, ha a végsőkig feszített izgatottságunk, el nem palástolható nyugtalanságunk várja ennek az irtózatoss, talán a háboru összes eddigi eseményeit szenvedelmességben és áldozatokban fölülmuló harcnak kimenetelét. És úgy látszott, hogy minél tovább tart a harc, annál inkább meddő marad mind a két fél részére.

Most azonban az események a mi javunkra kezdenek fordulni. A nagy harc vonalnak nem minden részében van döntés, de egyes és talán a legjelentősebb pontjain nagy sikerek érték a monarchia fegyvereit, a mi katonáink szívós erejét, leküzdhetetlen vitézségét.

A Laborc völgyében vívott harcban 7570 oroszot fogtunk el. Ez a szám annyit jelent, hogy az orosz, a mikor a Kárpátok egyes részein átjutott, csapdába került, a melyből nagy és véres áldozatokkal lesz kénytelen visszavonulni. Ez a tekintélyes szákmány igazolja, hogy a mikor csapa-

taink legutóbb az oroszoknak egyes pontokon helyet engedtek, ez nem kényszerű visszavonulás volt, hanem olyan céltudatos elhelyezkedés, a melynek előre várt eredménye máris gazonon jelentkezik.

A Laborc völgye, a mely az utolsó vezérkari jelentésekben annyit szerepel, a halál völgye. Rettentő ott a halál aratása, különösen az oroszoké, a kiket hadvezéreik esztelen dühe, mániákus haragja küld ezrével a pusztulásba. Ez a föld már magyar föld; de mintha a magyar föld boszuját itt tölténé ki legirtózatossabban azokon, a kik a Kárpátok hegysorompóira ismét le merészkedtek, oly rettentő itt az ellenség pusztulása.

Nem ámíthatjuk magunkat azzal, hogy a harc már el is dőlt. De ha oly példátlan erőfeszítés után, aminőt az oroszok hetek óta eredmény nélkül pazaroltak a kárpáti harcokra, az ellenség eddigi nagy veszteségei mellett a mai harctéri jelentés a laborc völgyi csatának igazán nagy eredményéről számolhat be: akkor megerősödik bennünk a hit, a várakozás, hogy az oroszok kárpáti ostroma kudarcra fog végződni.

E mellé az örvendetes esemény mellé sorakozik a tegnapi és a mai jelentéseknek az a részlete, hogy a bukovinai fronton állandóan kedvező a mi számunkra a harc. A Zalescykitől keletre vívott ütközetben az orosz Sándor-ezred két zászlóalját teljesen megsemmisítettük. Ha az itt megkezdett győzelmes előnyomulásunkat további siker kíséri, akkor az oroszok kárpáti vonalon kénytelenek lesznek az offenzívát feladni és jobbszárnyu-

kat a bekerítés veszedelmétől megóvni.

Az első szép tavaszi napok a kissé talán fáradt lelkekbe új bizalmat, új lelkesedést öntenek. A téli hadjáratot derekasan megállottuk: a tavaszi verőfény nekünk segít és az ifjú nap sugarai a mi győzelmünket fogják bearanyozni.

Pénzüntézeteki ankét a Kamarában.

(Az új bankreform. — Tanácskozás a Pénzüntézeteki Központtól.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 6.

Ma délután igen fontos tanácskozás asztala volt az aradi Kereskedelmi és Iparkamara. Amint ismeretes, a kormány nagy előkészítő munkálatokat indított meg egy nagy pénzüntézeteki reform keresztülvitele érdekében. Ehhez az első nagy lépést egy hatalmas pénzüntézeteki központ alkotása képezné, amelynek előzetes terveit a kormány már ki is dolgozta és véleményezés végett az érdekeltek bírálata alá bocsátott. Teleszky János pénzüntézeteki miniszter a tervezetet véleményadás végett az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának is megküldötte, amely Ottenberg Tivadar udvari tanácsos kamarai elnök vezetése mellett az összes aradi pénzüntézeteki vezetőinek és más szakértők részvételével tegnap megtartott értekezleten foglalkozott a pénzüntézeteki leirattal.

(A pénzüntézeteki ellenőrzése.)

Az értekezleten megjelenteket Ottenberg elnök meleg szavakkal üdvözölte. Igen nehéz időben jött össze ez az értekezlet — kezdte megnyitó beszédét az elnök — hogy egy nagy horderejű kérdéssel foglalkozzék, amelynek sikeres megoldása nagy áldást fog jelenteni az egész országra. A magyar hitelélet egy hatalmas szervvel fog gazdagodni már a közel jövőben, mert a kormány még a nyár folyamán meg akarja alakítani 125 millió korona állami hozzájárulással azt a hatalmas pénzüntézeteki központot, amelynek célja az ország hitel-szervezetét megerősíteni és a pénzüntézeteki működését bizonyos mértékig ellenőrizni és őket tevékenységükben hathatósan támogatni. A tervbe vett nagy központi intézet az egész közvélemény örömmel és hálával fogadja s ennek valószínűsítésén mindazoknak teljes erővel kell munkálkodniuk, akik hazánk gazdasági boldogulását kívánják. Hangsúlyozottan kiemeli az elnök az alapítandó Pénzüntézeteki Központ két fontos célját: nevezetesen egyrészt a vidéki pénzüntézeteki megszilárdítását, másrészt pedig a már hosszú évek óta sürgetett pénzüntézeteki reform megvalósítását. Rendkívül fontosnak tartja azonban azt, hogy ez ne történjék a pénzüntézeteki autonómiájának rovására; a maga részéről mindamellett a pénzüntézeteki kormányhatósági ellenőrzését célszerűnek és kívánatosnak tartja. Különösen felhívja a figyelmet arra a nagy anyagi erőre, amelyet ennek a nagyszabású intézménynek az imponáló mértékű állami részesedés, valamint a remélhetőleg igen nagy számú pénzüntézeteki tagok hozzájárulása fog kölcsönözni. Csaknem azt lehetne mondani, hogy szinte állami intézet lesz, mindenesetre azonban szükséges, hogy erős kereskedelmi szellem hassa át, mert csakis ebben az esetben fog a hozzáfűzött nagy várakozásoknak megfelelni. A pénzüntézeteki körében e nagyszabású terv általános lelkesedést keltett és a pénzüntézeteki és gazdasági közvélemény osztatlan tetszéssel kíséri a pénzüntézeteki

ügyminiszternek a megvalósításra irányuló munkáját. A tervezet véglegesnek nem mondható és a kormány figyelembe fogja részszíteni a szakértői kritikát. A jelen értekezletnek kettős célja van: egyrészt képviselőket kiküldeni a miniszteriumban tartandó országos ankétára, másrészt pedig ezeknek tájékoztatást nyújtani az aradi pénzüntézeteki felfogásáról. Felkéri a jelenlevőket, terjesszék elő a tervezetre vonatkozó véleményüket.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után az értekezlet egyhangulag felkérte Ottenberg kamarai elnököt és Nattland Bernát vezérigazgatót, hogy az országos ankétán a Kamarát képviseljék, egyszersmind örömmel vette tudomásul az értekezlet, hogy azon Heinrich Sándor vezérigazgató is részt fog venni, mint a Pénzüntézeteki Országos Szövetségének alelnöke. Ezután áttért az értekezlet a Pénzüntézeteki Központ tervezetének tárgyalására.

(A vita.)

Az első felszólaló Faragó Rezső volt. Véleménye szerint a pénzüntézeteki reform megalkotására tényleg szükség van és a tervezetet általánosságban a maga részéről is helyesnek tartja. Figyelmeztet azonban arra, hogy fővárosi körökben a vidéki pénzüntézetekről általában helytelen vélemény van elterjedve; abban a véleményben van, hogy a felszámolt fővárosi pénzüntézetek sokkal nagyobb károkat okoztak mint a vidékiek. A revizori intézmény tervbe vett alakjával szemben kétségei vannak. Különösen fontosnak tartja azt, hogy ez az intézmény ne vezessen a vidéki pénzüntézeteki működésében eddig követett és gazdasági berendezkedésükre való tekintettel feltétlenül szükséges elvek megváltoztatására. Felveti azt az eszmét, hogy a Kamarák körében pénzüntézeteki osztályok szerveztessenek, a melyek revizorokat képeznének ki. Végül szükségesnek tartja azt, hogy ez az új intézmény állandó támogatója legyen a vidéki pénzüntézeteknek.

Fodor Gyula nagy megnyugvással fogadja a Pénzüntézeteki Központ alapításának a tervét, mert ennek a tervezetben körvonalozott működésére valóban szükség van. Fél azonban attól, hogy jelenlegi megfogalmazásban elsősorban a fővárosi intézetek érdekeit tartották szem előtt, holott legfőbbképpen egy olyan intézményre van szükség, amely kizárólag a vidéki pénzüntézetekből alakulna és a vidéki pénzüntézetek érdekeit képviselné. Ha igaz az, hogy e terv megvalósulása együtt fog járni annak a kimondásával, hogy egy bizonyos időn belül nem lesz szabad új pénzüntézetet alapítani, akkor nem szabad megengedni azt sem, hogy a fővárosi pénzüntézetek fiókokat létesítsenek ez idő alatt. Fontos, hogy az egész intézmény megalkotásában a gyakorlati irány érvényesüljön.

Heinrich Sándor a fővárosi pénzüntézetek kizárásával azt a központot megalkothatónak nem találja. A fődolog az, hogy a központ szervezete olyan legyen, hogy a vezetésben a vidéki pénzüntézeteket a fontosságukhoz méltó szerep illesse meg. A revizóra nézve az a véleménye, hogy az ne csak a tíz millió korona saját tőkénél kevesebb tőkével rendelkező pénzüntézetekre terjedjen ki, hanem valamennyire, amelyek a központnak tagja, vagy attól hitelt vesz igénybe.

Nattland Bernát teljes mértékben osztja Heinrich Sándor véleményét. A vidéki pénzüntézeteknek a központ vezetésében biztosítani kell azt a helyet, amely őket a gazdasági életben betöltött nagy fontosságuknál fogva megilleti.

Vertán István igen értékes statisztikai adatokat közöl, amelyekből a vidéki pénzüntézetek nagy jelentősége tűnik ki. Ezek szerint míg a budapesti pénzüntézetek alaptőkéje 600 millió, addig a vidékieké 937 millió korona, míg a fővárosi pénzüntézetek betétállománya 1500 millió,

addig a vidékieké 3700 millió korona. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a vidéki pénzüntézetek részére az intézmény vezetésében megfelelő befolyás biztosítottassék. A maga részéről is szükségesnek tartja a revizió kötelezővé tételét azokra az intézetekre, amelyek a központba belépnek, vagy attól hitelt vesznek fel.

Raicu Sebő szintén kötelező revizori intézmény mellett van; ennek a szervezését a pénzüntézetek maguk autonóm módon vigyék keresztül és revizorok gyanánt kizárólag szakembereket alkalmazzanak.

Ottenberg Tivadar elnök ezek után köszönetet mondott a magas színvonalú vitáért és az értekezletet, amely még Faragó Rezső indítványára azt is kimondotta, hogy az új intézménynek nem volna szabad az évtársulati szervezetek jelenlegi adómentességét megváltoztatni, azzal az ígérettel zárta be, hogy az értekezlet kiküldöttjei az itt elhangzott véleményeket a miniszteri ankétán továbbítani fogják.

Az értekezleten jelen voltak: Ottenberg Tivadar kamarai elnök, Éles Ármin alelnök, Unger Ferenc, az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnöke, továbbá Adler Andor, Deutsch Károly, Domány József, Faragó Rezső, Fodor Gyula, Földes Soma, Goldschmidt Sándor, Grób Jerő, Hehs Béla, Heinrich Sándor, Hegyi Albert, Kohn S. N., Mátyás Jenő, Nattland Bernát, Raicu Sebő, Reinhart Gyula, Steiner Ferenc, Varjassy Lajos dr., Vertán István, Weissenburger Nándor.

Angliába nem mernek gabonát küldeni.

(Harmadára csökkent a buza bevitel. — Elstülyedt gőzösök.)

Távirati tudósítás.

Berlin—London április 6.

Anglia áll a kiéheztetés előtt.

A németek tengeralatti blokádjára Angliának sokkal érzékenyebb károkat okoz, semhogy a mérleg teherététele az elstülyesztett hajókkal elintézettnak volna tekinthető. Tudvalevő, hogy Anglia volt a békében a világ gabonapiacának közvetítője s az angol buzaárak voltak a mértékadók éppen a világverseny irányítása folytán. A háború megváltoztatta Anglia kiváltságos helyzetét. A tengeralatti hadjárat megakadályozta, hogy az Egyesült Államokból megfelelő mennyiségű búzát lehessen Angliába importálni, Argentínából pedig igen kevés érkezett.

A blokádjárat kezdetekor hetenként több mint tíz millió bushel búzát vittek ki Amerikából, március közepén pedig már 3,5 milliót mertek Európa felé indítani. A behozatal tehát jóval a normális alá esett, ami kétségkívül a német blokádjárat következménye. Ehhez nem is volt szükséges, hogy a szigetországot teljesen elzárják a világforgalomtól. Elegendő volt a német blokádjárat fenyegető ereje ahhoz, hogy jelentősen csökkentse a tengerentuli behozatalt. Nemcsak hogy nem mernek hajórakományokat utnak indítani Anglia felé, hanem rendkívül megdrágultak a nyersanyagok is, miután a tengeri út mindinkább bizonytalanná vált.

Angliának tehát nemcsak a behozatala csökkent, hanem az áralakulás is oly kedvezőtlenül üt ki, hogy Angliának egyre fokozódóbb élelmezési nehézségei vannak. Így ahelyett, hogy a németeket éhezetténe ki, Anglia került váratlanul krízis elé, amelynek árnya egyre sötétebben nehezedik Albion fölé.

Nem akarnak az angol katonák a harcra menni.

London. A Manchester Guardian eddig nagy titokban tartott, különös esetről számolt be. A híradás szerint a harmadik honvéd

zászlóalj Manchesterben feloszlatták, mert a katonák nem akarták vállalni azt a kötelezettséget, hogy a harctéren is alkalmazhatók legyenek. A Manchester Guardian cikkéből kitűnik, hogy már előbb is oszlattak fel honvédszászlóaljakat, erről azonban idáig szót sem lehetett hallani. Egy-egy zászlóalj két-háromszáz emberből állott, de éppen azért apadt le ennyire, mert a katonák vonakodtak a frontra menni. Egyes csapatok, mint a Heaton Chapel és a Heaton Moor százhusz főre apadtak.

Francia toborzás Argentínában.

Köln. A Kölnische Zeitung-nak jelentik Barcelonából, hogy az ottani Correo Catalan ezt a táviratot kapta Buenos-Airesből: Itt több toborzó iroda működik, amely fiatal embereket keres. Akik hajlandók Marseillebe hajózni: odáig ellátást és husz frankot kapnak. Azt természetesen nem árulják el, hogy ágyutöltékeknek kellenek.

Az angolok visszaélnék a Vöröskereszt jelvényével.

London. A Daily Telegraph március 20-iki számában „Kényelem a fronton” című cikkében a következőket írja: A király tegnap megtekintette azt a berendezést, amelynek segítségével a fronton tartózkodó csapatoknak meleg italt lehet szolgáltatni és a látottak fölött teljes megelégedésének adott kifejezést.

Motoros tábori konyhákról van szó, melyeket, amint az lehetséges, a francia hadszíntérre tognak küldeni. A kocsiknak nagyon erős alapjuk van és az első pillanatra ambuláns kocsiknak látszanak, miután az a rendeltetésük, hogy a Vöröskereszttel együtt dolgozzanak. E célból minden kocsit Vöröskeresztjelvényvel van ellátva. A hadvezetőségnek az a szándéka, hogy ezeket a kocsikat, amennyire csak lehetséges, közel viszi a lövészárkok vonalához, hogy a katonáknak, akik a tűzvonalból kijönnek, illetve akik odatartanak, forró teát, kávé, kakaót és levest adhassanak.

Minden kocsin állandóan ott van az Üdvhadserégének egy papja és sófőnök. E kocsi töltéséhez tartozik még egy olyan tartály, melyben az áldozáshoz szükséges minden eszköz van elhelyezve, hordozható oltár, kehely stb.

A Wolff-ügynökség ehhez a következő megjegyzést fűzi: Megállapítjuk, hogy az angolok a Vöröskereszt jelvényével katonai berendezéseik védelmére visszaélnék. Főleges rámutatni arra, hogy nem fog megtéveszteni senkit az, hogy a tábori konyhákat az áldozáshoz szükséges szerekekkel kapcsolják össze az angolok, mert ezt mindenki mégis a nemzetközi jog megsértésének fogja tekinteni.

Két angol gőzöst torpedó talált.

London. Az Oivine kis angol gőzös Guernsey sziget és Calais között torpedólövést kapott. A hajó személyzetét megmentették. A Hermes angol vitorlőhajót Mexikó felé való útjában a Veight sziget magasságában torpedólövés érte. A legénységet megmentették.

Amerika jegyzéke Angliának.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Londonból: Amerika Angliához szóló jegyzékét már megkapta az itteni amerikai nagykövetség. A jegyzék hangsúlyozza, hogy Anglia eljárása egészen új módja a blokározásnak, mert elzárja az utat több semleges kikötőhöz is, a mihez pedig nincs joga. A jegyzék rámutat azon nemzetek szuverén jogára, a melyek hajóinak szabad közlekedését Anglia megsérti. Elismeri, hogy a tengeri háboru természeténél fogva megváltozott, de megfontolásra ajánlja azt a megoldást, hogy a blokározó flotta kordonján engedjék át a semleges kikötőbe irányuló hajókat, hogy a törvényes kereskedelem kárt ne szenvedjen.

Megbuktak a fűzerspekulánsok.

— Aradi nagykereskedők nyilatkozatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

A fűzerszénél, a hol a háztartás százaléka apró tartozékát szerezzük be, a portékák ára a legváltozatosabb hullámzást mutatja a háboru kezdetétől máig. Talán egy cikk sem volt, a melynek ijesztő drágulása egy-egy pillanatra meg nem félemlített volna a háztartásosokat, a minek aztán az volt a következménye, hogy sietve vásároltak hol ebből, hol abból. Az ilyen pánikszzerű kapkodásnak mindenütt mesterséges árdrágítás a következménye. Ma már nyugodtabb a piac, az árak tartósan kialakultak. Némelyik cikk tényleg drága maradt, az egyik okkal, a másik ok nélkül, volt olyan cikk, a melyik megbuktatta önmagát a sok pénzt veszít rajta a lelketlen spekuláció, a minek különben csak örvendeni lehet.

Több aradi fűszernagykereskedővel folytatott beszélgetés után a nevezetesebb portékákról a következőket lehet megállapítani:

A **küvelyes vetemények**: a borsó, a bab és különösen a lencse hallatlan drágasága már szűnőben van. A tulságba vitt drágaság oka az volt, hogy minálunk sok orosz veteményt árultak. A híres stockeraui lencse Skierniewicéből és Granicáról importált orosz áru volt. Hogy ez az import miért szűnt meg, nem szorul magyarázatra.

Bőségesen van kávé és nem túl drága. A háboru elején 5-6 koronára sróliolták fel a legsilányabb kávé árát, ma már ennyiért kapni a legjobb kávé. Itt csunyan megjárt a spekuláció: a spekulánsok elvesztették tétjüket. A hadseregre számítottak, de a hadvezetőség lerázta a drágaságban szolidáris szállítókat és a német kormányval árucsereszabványba lépett, babot adott kávéért a németeknek. A kávé ilyenformán benmaradt a még az sem indokolt, hogy a mostani 15 százalékos árdrágulás tovább tartson.

A tea, épp úgy mint a kávé, csak but hozott a spekulánsok fejére. A háboru elején 10-12 korona volt a legsilányabb tea ára, ma öt-öt és fél koronáért finom teát kapni. Persze most a tavasz beköszöntése után már ennyiért sem kell.

A **paprika** alaposan medrágult. Már rég a fogságban elmélkednek azok, a kik a szegedi paprika árát felkormányozták, lekötve az egész évi termést. Érdekes különben, hogy az aradi közönségnek ma már alig kell a jó szegedi paprika; úgy hozzászoktatták az erős, csipős paprikához, hogy most már ehhez ragaszkodik.

A **szappan és gyertya** drágulása már érzékenyebben érinti a közönséget. Az 54-56 filléres háziszappanért ma 1 korona 30 fillért kérnek s a 80 filléres csomaggyertyának 1 korona 86 fillér az ára. A drágaság egyik oka állítólag az, hogy már régóta sovány marhát vágnak s a télen állítólag felényire redukálódott a vágásból eredő faggyumennyiség.

A másik ok a könnyű növényi import szilok: palma, kókusz stb. hiánya és a parafin roppant drágulása. Ami a gyertyát illeti, némileg vigasztaló, hogy mind kevesebb kell belőle, a napsugár lesz szives pótolni.

A **gyufa** horribilis áremelkedését semmivel sem lehet indokolni: a kartell emeli az árakat.

A **csokoládé** valamivel drágább, mint volt, most 8 korona 60 fillér kilója. Nagyon sok csokoládét küldnek a katonáknak.

Déligyümölcs, mandula, mazsola, mák, mogyoró alig fogy, mert kevés a liszt, — tértát, tortát nem csinálnak az emberek.

Az **élesztő** árát kétszer emelte az élesztőkartell, — mert ilyen is van. Egy csomag árát előbb 60-ról 68 fillérré, most ujjában 88 fillérré emelték, szimpatikus cselekedetüket a malátagyártás korlátozásával indokolva.

A **petroleum** ára is veszedelmesen emelkedett. Egy koronát is kértek kilójáért. A román behozatal óta javulnak a viszonyok, ma már 50-54 fillérért kapni petróleumot. A mind hosszabbodó nappalok különben itt is csökkentik a keresletet.

A **denaturált szesz** nagyon medrágult, mert a szeszgyártást korlátozták. A 35 filléres denaturált spiritusz ára 50 fillérré, majd februárban 60 fillérré emelkedett, most is megyfölfelé rohamosan.

Külön fejezet illeti meg a **rizkását**. Ez az a cikk, a melynek ára az összes gabonafélék között a leghorribilisabb drágulást mutatja. Harminchét fillér volt a legolcsóbb rizkása kilója és ma 1 korona 20 és 30 fillér között ingadozik.

A fűszerekek közül alig akad, a ki mostanában az üzletmenet ellen panaszokoznék, mert a közönség, hogy, hogy nem, el van látva készpénzzel és fizet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: A papa kedvence.

* **A színház hírei.** Berky Lili, a Népoparának kiváló művésznője, osztrótkön kezdte meg négy estére terjedő vendégjátékát, a művésznő budapesti fellépései, minden egyes alkalommal zseftolt házakat jelentenek a Népoparának, ahol annyi diadalt és dicsőséget szerzett az intézetnek és a legnagyobb szeretetet és elismerést önmagának. Berky Lili minden egyes alakítása művészi — ahol megjelen, életet és derűt visz magával a színpadra és első pillanatra meghódítja a közönséget, első fellépése a *Mozi tündér* operettben lesz Garden Viktor szerepében. Pénteken a *Kis király* és szombaton Éva. Vasárnap este a *Tolonc* népszínműben bucsuzik. A *kék egér*. A vígjáték legújabb bohózatára készül a vígjátéki személyzet, melyben a társulat erősségei mind foglalkoztatva vannak, a címszerep L. Kiss Mariska játssza. *Előkészület*. A vígjáték idei slager operettje a *Zsuzsi k. a.*, melyből már megkezdődtek a színpadi próbák.

* **Jászai Mari és Berky Lili az Apollóban.** Abból a körülményből, hogy első napon minden előadásán zseftolt nézőtér nézte végig a legújabb magyar filmet, nem állapították meg „A tolonc” nagy sikerét. Ünneppal volt, amikor a közönség szórakozást keres, de a mai napon megnyilatkozott páratlan érdeklődés elvitathatlanul a film frenetikus sikerét jelent. Jászai Mari asszony diadalmasan vonult be a kinematográfia nemzetközi művészetébe, amelyben az utóbbi idők óta tisztes hely jut a magyar színészeknek. A nagy tragika mellett Berky Lilinek, ennek a végtelenül bájos művésznőnek van a legnagyobb sikere a darabban s a különös véletlen akarta úgy, hogy néhány nap múlva Berky Lili az aradi színpadon is eljátssza Annyal Liska szerepét, amelynek tökéletes megjátásával elősegítette a film nagy sikerét. A tolonc szerdán utoljára kerül vetítésre az Apollóban.

* **Az Uránia színház értesíti a t. közönséget,** hogy a tegnap előadott géphiba kijavítván, a színház az előadást ma zavartalanul folytatja.

Kárpáti seregeink sikeres harcai.

— Bukovinai offenzívánk erősödik. — Az oroszok tervei a krakói vonalon. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest—Bukarest—Genf, április 6.

Csapataink állandó felvonulása az orosz határon.

Bukarest. Ismeretes, hogy most már egy hivatalos orosz jelentés is bevallja, hogy az osztrák-magyar csapatok március 28-án átlépték a besszarábiai határt és egészen Hotinig nyomultak előre.

Közben orosz Novosielicán az osztrák-magyar csapatok kezébe jutott öt mozdony és hatvan vasuti kocsi, amelyeket annak idején az oroszok zsákmánnyul ejtettek.

Az „Universul” mai száma a következő szucavai táviratot közli:

„Csernovicból érkező utasok beszélnek, hogy az osztrák-magyar csapatok hatalmas offenzívára készülnek Besszarábia ellen.”

Ugyancsak az „Universul” jelenti Mamornicáról:

„A tüzérségi párbaj az osztrák-magyar és orosz csapatok között ma elkeseredetten folyt tovább a Mahala-Rarancea-Poparantz-i vonalon. Az oroszok régi löport használnak és emiatt jóvészárkaik és ágyúállomásaik sűrű füstfelhőkkel vannak borítva. Az osztrák-magyar csapatok telvonulása egyre tart.”

Csernovic. Boján környékén lévő állásunk ellen újból támadást kísérelt meg az időközben újabb csapatokkal megerősített ellenség. Űtegeink azonban, mint eddig mindig, most is véresen pusztítva verték vissza az orosz sorokat.

Csernovic élete egyre élénkebb és városiasabb. Az utcákat matól kezdve ismét világítják. A csernovici vasuti hidat is helyreállították és ma megindult a rendes közlekedés Kolomeán keresztül.

Veszedelemben az oroszok szárnya.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak táviratozzak Csernovicból: Március 25-ike óta szakadatlanul folyik a harc Csernovicotól északkeletre. Az ellenteltek annyira elsáncolták magukat, hogy pozíciós harcok fejlődtek ki. A szövetséges csapatoknak sikerült megkerülni az oroszok jobb szárnyát és ezzel új teret nyertek Besszarabiában. A heves ágyudörgés elhaltatszik Csernovicba. A Dnyeszter partján kétségbeesett ellenállást fejt ki az ellenség, amely erősítést kapott. A nagy havazás és a nyomban utána következő olvadás akadályozza a döntő operációt. Néhány ponton szuronyharc támadt, amely az osztrák-magyar csapatok győzelmével végződött.

Kárpáti frontunk ellentáll.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Kárpátokban a husvéti ünnepeken sem volt szünet. Az oroszok mindkét napon nagyon erős erőcsoportokkal heves támadásokat intéztek a Labore-völgyben és e völgyet környező magaslatokon levő hadállásaink ellen. Csapataink több helyütt ellentámadással feleltek és a harcok még most is folyamatban vannak. Döntés ugyan még nincs, de már megállapítható,

hogy részünkről semmiféle aggodalomra nincsen ok.

A délkelet-galíciai mellékharotéren egy orosz előrenyomulás, amely Besszarábia határán a Dnyeszter-vidéken lévő balszárnyunk ellen irányult, tökéletesen meghiúsult.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A kárpáti hegyek közt több ponton heves harcok folynak. A Lupkovtól Uzsoig terjedő harcvonala nehezedik legerősebben az ellenség. A hatalmas nyomásnak azonban sikeresen ellenállunk. Uzsoktól északra és nyugatra az oroszok tegnap éjjel és a mai nap folyamán is többször támadtak. A támadások tüzérségünk gyilkos tüzeiben meghiúsultak. Tegnap valóságos párbaj játszódott le egyik aviatikusunk és három orosz repülőgép között. A három orosz üldözni kezdte a mi repülőgépünket. Az osztrák-magyar pilóta bombákat dobott egyik üldözőjére, talált és az orosz gép ezeröttszáz méterről lezuhant. A gép összezúzódott. A másik két orosz gép az első légáramlatába került, egyensúlyt veszített és mind a kettő lezuhant. Az elmúlt napokban lelőttünk egy gépet. A pilótát ép egészséggel a hadseregparancsnokságra kísérték.

Husvét a seregeknél.

Egy másik haditudósító jelenti:

A Csnától és Berechy Gornjétől két oldalt állott kárpáti erőinknek új kedvezőbb pozíciókba való elhelyezése a legnagyobb rendben megy végbe. Öröndetes, hogy e hadművelet folyamán alig üritettünk ki néhány kis községet.

A husvéti ünnepek alatt a harc változatlanul folyt. Nagyszombat estjén az oroszok egyik helyen heves támadást indítottak, jelezve ezzel, hogy a feltámadás napját is háborúval akarják ünnepelni. Támadásaikat kíméletlenül visszavertük és jellemző, hogy mikor vasárnap hajnalban mi kezdtünk ellentámadást, amely nagy veszteséggel járt rájuk nézve, parlamentair utján kérték a husvétnak ágyuszó nélkül való megünneplését.

A husvéti ünnepeket katonáink között töltöttük. Hangulatuk emelkedett, változatlanul lelkes. Az olvadó hóban, nyakig érő sárban öntelaldozásuk földöntúli csodálatot érdemel. A front mögött fekvő falukban a parancsnokok husvéti istentiszteletre rendelték ki legénységüket. A kis tiszta falusi templom körül gyűltek össze a katonák ragyogó tiszta egyenruhában. Szemben velük a falu asszonynepe, akárosak a holdog béke idején. A templomból szoltáros ének, a hegyek mögül ágyudörgés hallatszott.

Az orosz vezérkar tervei a przemysli sereggel.

Genf. A Journal de Geneve jelenti: A duklai, mezőlabori és lupkovi szorosok olyan harcok színhelyei lettek, amelyek az első helyet fogják elfoglalni a nagy európai háború történetében. A Przemyslnél felszabadult orosz erőket részben e szorosokhoz rendelték, azonban úgy látszik, hogy az orosz vezérkar még nem tett le arról a tervéről, hogy Sztizsába betörjön, mert Przemyslt ostromló sereg egy részét Krakó irányába küldték. Valószínű azonban, hogy az ostromló sereg legnagyobb része a kárpáti fronton van, mert az oroszoknak az a céljuk, hogy első sorban itt erősítsék ki a döntést.

Az angol lapok jelentették, hogy Przemysl előtt felszabadult orosz sereg száz-száz-tízezer főre tehető. A Journal de Geneve katonai munkatársa azonban ezt a számot valószínűtlennek tartja, mert a modern haditechnika lehetőleg redukálja a körülzáró sereg létszámát, különösen akkor, ha kiéheztetésről van szó. Przemyslt egyszerűen blokirozták, amihez elég volt kevesebb számú és másodrendű sereg is. Azonkívül az oroszok nem vonhatták el az egész ostromló sereget Przemysltől, mert hiszen minden eshetőségre készen állva, a megszállott területen kell bizonyos számú csapatot hagyni.

Przemyslben volt tábornokaink.

Bukarest. A Westnik-ügynökség hivatalos jelentése szerint a Przemyslben fogságba került osztrák és magyar tábornokok névsora ez: Kuzmanek Hermann gyalogsági tábornok, várparancsnok, Tamássy Árpád altábornagy, a 23. honvédhadosztály parancsnoka, továbbá Weitzendorfer Károly és Nickel Vilmos altábornagyok s végül Weber Alfréd, Seide Rudolf, Kaiusker Artur, Komma György és Kloiber Frigyes vezérőrnagyok.

Orosz jelentés a kárpáti csatáról.

Berlin. Az orosz hadvezetőség április 4-iki és 5-iki jelentése szerint a front részén, a Njemen mellett és a Kárpátokban folynak nagyon heves harcok. A 4-iki kommuniké közli, hogy a Njementől nyugatra kemény küzdelem fejlődött ki az orosz csapatok és a német gyalogság és lovasság között.

A Kárpátokban — így szól a 4-iki orosz kommuniké — Bártfától északra, továbbá Mezőlabore és Lutowiska között folynak a harcok. (Lutowiska már galíciai területen fekszik Csnától északkeletre.)

Zaleszyki vidékén az osztrák-magyar csapatok offenzívát kíséreltek meg és egy éjszakai harcban elfoglalták az orosz erőitelt állásokat egyikét, miután azt nehéz tüzérségünk erős tűz alá vették és annak majdnem valamennyi védőjét megölték, majd halált megvető szuronyrohammal az orosz csapatok megmaradt részét is megsemmisítették. Ellentámadásba kezdünk. Chotin irányából az ellenség jól elsáncolt határállásaihoz vonult. Itt heves szuronyroharcok voltak.

Az 5-iki orosz jelentés szerint a Kárpátokban az előző éjszaka neves harcok voltak, tüzérséggel és szuronytámadásokkal.

Csernovicotól északra, Okna vidékén (Okna Csernovicotól északra a bukovinai határon, a Dnyeszter partján fekszik) szivós harcok vannak, a front többi részén nincs jelentősebb változás.

Orosz Lengyelországi szén Magyarországon. Orosz-Lengyelország széntermelő vidékeinek nagy része ma már osztrák-magyar, illetőleg német kézen van. Ezek a szénbányák a német hivatalos statisztika szerint évenként ötven millió métermázsza szenet termeltek. Amióta azonban a magyar, osztrák és német csapatok elfoglalták ezt a területet, csökkent a szénbányák termelése, ma naponként csak 250—350 vagon szén kerül ki a bányákból. A szén egy részét a helyszínén elhasználják, nagy részét Magyarországra szállítják, a kisebbik részt Ausztriába viszik. A háború előtt az orosz-lengyelországi szénbányák franciák birtokában voltak s francia igazgatás alatt állottak.

Megszökött az „Eitel Frigyes“ a semleges kikötőből,

(A legendás hajó bátor menekülése. — Ágyúkkal felszerelt kereskedelmi gőzösök.)

Távirati tudósítás.

London—Washington, április 6.

Szökés a hózivatarban.

London: A Daily Chronicle new-yorki értesülése szerint az Eitel Friedrich vasárnap reggel elhagyta Newportnews kikötőjét. Vasárnap hajnalban nagy hóvihar kerekedett és az angol és francia hajók, a melyek a kikötő előtt leselkedtek a német segédcirkálóra, kénytelenek voltak a kikötőtől távolabb eső vizekre menni. A német hajó kapitánya ezt a kedvező alkalmat kihasználva, parancsot adott az indulásra. Kora reggel a hajó kifutott a kikötőből, elkerülte az ellenséges hajók figyelmét és kijutott a nyílt tengerre.

Az Eitel Friedrich menekülése a lakosság körében nagy feltűnést keltett. Jellemző, hogy a Lusitania, a legnagyobb angol személyszállító (Cunard) hajó, az Eitel Friedrich kimenekülése miatt nem meri elhagyni a kikötőt és a fedélzetén lévő utasok egyelőre nem is tudják, hogy a hajó rövid időn belül visszatérhet-e Angliába vagy sem.

A titokzatos ágyusládák.

Az Eitel Friedrich szenzációs elmenekülésével egyidejűleg jelenti Newyorkból a Daily Chronicle, hogy a Norddeutscher Lloyd és a Hamburg—Amerika Linie amerikai kikötőkben lévő hajói már napok óta indulásra készen állanak. A hajók megtöltötték szénraktáraikat és megfelelően felfegyverezték magukat. Nagy ládákban, amelyekről senki sem sejtette, hogy mit tartalmaznak, ágyukat vittek a hajókra és most valamennyi német hajó mint segédcirkáló futhat ki a nyílt tengerre. Összesen huszonöt ilyen német hajó áll készen az indulásra és azt hiszik, hogy adott pillanatban egyszerre fogják elhagyni a kikötőt. Az angol lap jelentése szerint a német hajók meglepetésszerű felfegyverzése nagy veszedelem lehet az angol hajózásra, mert ha sikerül kifutniok a nyílt tengerre, az amerikai vizek közelében is akadályozhatják az angol kereskedelmi hajózást.

Az Eitel Frigyes bolyongásai.

Washington. Ha Noe bárkája érkezett volna meg Newport News-ba, az se okozott volna a Chesapeake-öböl kis városának békés lakói körében nagyobb szenzációt, mint az „Eitel Frigyes“ segédcirkáló, amely hét hónapos kalandokban gazdag utazása után március 10-én érkezett meg Sanghaiból Newport News-ba.

Angol, francia és japán cirkálóktól szakadatlanul üldözötve, miután 24.000 tonna tartalmu ellenséges kereskedelmi gőzöst a tenger fenekére küldött, befutott a kikötőbe, kagylóktól, három tenger sójától és rozsdától borítva, de sértetlenül. Tulfütött kazánjai csaknem a levegőbe röpitették, gyorsasága egy harmadára csökkent, mégis megmenekült. Így került a szélből, vihartól tépelt cirkáló Newport News szárazdokkjába és a mikor a feketére és barnára festett rozsdás nagy hajó a hajnali szürkületben horgonyt vetett, a kis város lakói úgy nézegették, mint valami sötéten titokzatos jövővényt.

Titokzatossága csakhamar megszűnt, a mikor az egykori keletázsiai személyszállító gőzökre felvonták a német hadihajókat. Most persze újfajta utasokat szállított. Fedélzetén mintegy háromszázötvenen tolongtak: angolok, franciák, oroszok, portugálok, asszonyok, gyerekek és matrózok az elsüllyesztett hajókról. Volt közöttük egy egész francia színtársulat, a mely Dél-Amerikába igyekezett a „Floridá“-n, azon a hajón, a melynek roncsa most az Atlanti-Oceán fenekén pihen. A soknyelvű társaságban forgolódott az „Eitel Frigyes“ legénysége, a melynek egy része a „Luchs“ és a „Tieger“ nevű ágyunaszádokról való. A hajót egyelőre nem volt szabad senkinek elhagynia és ezért a kinematografusok csak a parttól vették fel a kétségbeesett arccal gépükbe bámuldozó asszonyokat, férfiakat és gyermekeket. A hajó kis állatseregletét is lekapta egy gép; a menaszéria tagjai egy kínai pincsi, egy akót kutya és egy japán majom, a melyek láthatóan nem élnek egymással jó barátságban.

A mikor aztán az utasokat partra tették, ismeretes lett az „Eitel Frigyes“ egész odisszeája. A háboru első napjaiban szénnel és élelemmel kevéssé ellátva futott ki a tengerre, a hol új fekete-barna ruhát kapott, felszerelte ágyuit és kihallgatta a francia és az angol cirkálók drótnélküli beszélgetéseit. Szénínsége napról-napra nőtt, mert az első zsákmányolt angol kereskedelmi gőzösnek magának sem volt szene. A „Jean“ nevű francia vitorlás három-ezer tonna szene tette aztán jó időre akcióképessé. Miközben a „Jean“-ról hordta a szenet az „Eitel Frigyes“ több osónakja, a cirkáló elsüllyesztette a „Kildaton“ nevű angol vitorlást. 1500 tengeri mérföldön át hurcolta az „Eitel Frigyes“ a „Jean“-t, átrakta minden szenét, partra tette a legénységét és azután elsüllyesztette. Azután ide-oda cirkált a Kap Horn körül és az atlanti oceánba süllyesztett nyolc gőzöst és vitorlást. Így került a fedélzetre a háromszázötven utas.

„Rdekes tengeri utat tettek, annyi bizonyos, mert miután a saját hajójukat elvesztették, azzal mulattak, hogy nézték, a mint új meg új hajókat süllyeszt el a német cirkáló. A Florida tűz közben süllyedt el, mert a bomba egy nagy alkoholos hordót robbantott fel. A Jakobsen nevű angol bárka duzzadó vitorlával süllyedt el, olyan erővel, hogy a mikor árbocai a vízre csapódtak, óriási zaj közben törték darabokra. A Willerby nevű angol gőzös hosszú panaszos sivitással tűnt el az összenyomott levegőből a hullámokba. „A hajóm utolsó istenhozzádot mond nekem“ sóhajtott a kapitánya, a ki már az „Eitel Frigyes“ fedélzetéről nézte végig hajója pusztulását.

Ott tisztogatták ezután Newport-Newsban a száraz dokkban, míg künn, az oceánon britt és francia cirkálók lestek rá, a gazdag zsákmányra. Tizennégy angol gőzös kapitánya remegett meg Newport-News kikötőjében, amikor a német cirkáló befutott és ez a tizennégy hajó csak akkor merészkedett a tengerre, amikor az „Eitel Frigyes“ a szárazdokkba került. Az amerikaiaknak azonban módfelett imponált a bátor német hajó és bátor kapitánya. Csodálták a legénységét, bámulták a rendjét, tisztaságát és azt is, hogy milyen egészséges, holt hét hónapos útja alatt csak kétszer lá-

tott szárazföldet és akkor is csak néhány pillanatra.

A legendás hajó végre az első kedvező alkalmat felhasználva megszökött, a reája leselkedő hajók szeme láttára elmenekült.

Hogy sikerül-e eljutnia valamely német kikötőbe, vagy pedig ellenségeitől üldözve hősi halál lesz-e osztályrésze, az már a legközelebbi napokban el fog dőlni.

Lisztelárusítás

a szatócsok részére.

(A város második élelmiszer raktára.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 6.

Az élelmezési bizottság ma Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében szabályozta a lisztelárusítók, különösen a kis kereskedők ellátását, akik most már abban a helyzetben lesznek, hogy akadálytalanul kiszolgálhassák a közönséget. Az volt a panasz, hogy a szatócsok, akiknek lisztiszükséglete kevesebb 85 kilogrammnál, tehát egy egész zsáknál, nem kapnak lisztet, nem jutnak anyaghoz és így az ő vevő közönségük kénytelen nélkülözni, noha ez a társadalmi réteg látta el magát leggyengébben liszttel. Az ok pedig az volt, hogy a Neuman Testvérek cég minden hazafias áldozatkészségük mellett sinosenek abban a helyzetben, hogy detail üzlettel loglakozzanak és felbontott zsákokból 50—60 kiló lisztet adjanak el, utalványokat számoljanak el. A cég képviselőjében Neuman Károly báró ma megjelent a polgármesternél és arra kérte, hogy vagy a belvárosi malmok útján látasson el a város a szatócsokat vagy pedig maga a hatóság gondoskodjék a kisebb mennyiségű liszt eladásáról.

Az elnök bejelentette a bizottságnak, hogy a belvárosi malmok sinosenek abban a helyzetben, hogy ezt a feladatot vállalják, részint mert a detail üzletben történő árusítás megdrágítaná a lisztet, de másrészt nincs is még elég tengeri liszt a keveréshez. Tehát nem marad más hátra, minthogy a szatócsok, kávéosok, vendéglősök, kifőzők részére a város egy központból ad lisztet. Az élelmiszer üzletben ez nem lenne lehetséges, mert hetenként 27 vagon áru beraktározásával van szó és ezért a város a Boros Béni-tér 18 számú házában helyiséget bérel és ott árusítja a lisztet mindazok részére, akik azt viszont eladják, vagy pedig saját üzemükben feldolgozzák. A liszt ára olyan lesz, mint a malmokban, de ha a városnak kell a malomból befuvároztatnia, akkor két perccenttal drágul.

Ugyancsak ez az üzlet foglalkozik majd a tengeri liszt árusításával is, amelyet mindenki korlátlan mennyiségben vásárolhat tiszta lisztje keveréséhez.

Az üzletnek havi 500 korona rezsije lesz, amelyet részben az élelmiszer-raktár hasznából és a tengeri lisztnél elérendő haszonból akar a város fedezni. Az élelmiszerüzlet három heti forgalma ugyanis 25 ezer korona, tiszta haszna pedig 1500 korona.

Az új üzletben árusítja majd a város a zsirt is. A zsir beszerzésére tárgyalások folynak. Holnap a kereskedelmi és iparkamarában a hentesek tartanak értekezletet a Mezőnegyven vásárolt sertések átvételét illetőleg. Ha a hentesek biztosítják a várost, hogy lesz elég zsirjuk, akkor a tanács nem raktároz le zsirt, ha nem, akkor vásárol és árusítani fogja.

A titokzatos utazónő.

(Egy aradi uriaszony kalandja. — Letartóztatott szállodai ismerős.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 6.

Egy aradi uriaszonnal izgalmasan érdekes kaland történt meg rövid idő előtt. Az esetről nagy titokban sokat beszéltek, de az uriaszony nevét és hogy mi volt az a szenzációs kaland, senki se tudta. A véletlen, a legjobb riporter, de a legjobb detektív is, szerencsésen a kézre játszotta a titokzatos eset kulcsát egy házszám alakjában: az uriaszony lakásának házszáma volt ez a kulcs.

Mikor a szobaleánnyal beküldtem a névjegyet, az előszobába is kihallatszott ónagysága hangja:

— Szent Isten, ujságíró. Ez borzasztó, hogy ezek mindent megtudnak.

Az urihölgy tehát előre önkénytelenül elárulta magát. Nehéz percek teltek el, míg a szobaleány visszajött és a nyitott ajtóra mutatott:

— Tessék!

Néhány pere múlva már beszélgettünk. A hölgy kellemes, bársnyos halk hangon titokozott az indiszkrécióim ellen.

— De kérem, lehetetlen.

Megnyugtatta, hogy az esetet már ismerjük csak a részleteket nem, végre, kicsit félve, így szólt:

— Elmondok mindent, de adja beszélgetészt, hogy senkinek se mondja el és nevemet se árulja el soha.

— Messze egy kis román városban volt dolgom, Romániában rokonaim vannak és hozzájuk akartam utazni — kezdte beszélni a kívánt ígéret tudomásul vétele után az érdekes urinő. Mikor megérkeztem, az egyetlen hotel már zsúfolásig megtelt. A portás egy ezüst koronáért kivallotta, hogy egy utazó nő is van a szállóban, annak a szobájában divány is van. Talán lehetne helyet könyörögni tőle. Megpróbáltam. Elegáns, szép nő volt az utazónő. Azt mondtam neki, hogy én is utazónő vagyok és csak nem kívánja, hogy az utcán aludjak. Hosszas könyörgésre beleegyezett, hogy velem töltsen az éjszakát. Há órákor mindketten lefeküdtünk. Nyugtalanul aludtam. Egy óra felé felébredtem és meglepve tapasztaltam, hogy lakótársnőm is ébren van és egy asztalnál ül. Nagynehezen újra elaludtam, pedig bántotta a szememet a villanyfény. Félhárom felé újra felébredtem, a lakótársnőm még mindig ír. Az asztal tele van sürgönyökkel. Gyanús volt az eset. Gyanúm még fokozódott, mikor az elegáns nő egy kis táblát vett elő, melyen apró kockák voltak és a táblából néhány kocka ki volt vágva. Hszembe jutott, hogy ilyenekkel írják a titkos leveleket. Nem is tudtam többet elaludni, csak tettem az alvást. Lakótársnőm reggel négykor feködt le újra, de írásait gondosan elcsomagolta sárga bőrtáskájába tenekére.

— Reggel hét órákor mikor felkeltem, a titokzatos hölgy még aludt. Felöltözököttem és a rendőrségre mentem. Ott elmondtam, amit láttam. Két detektív jött velem. Felkültötték a nőt és igazolásra szólították fel.

— N. N. vagyok egy bécsi ég utazója. — Meg is mutatta mintakollekcióját. A detektívek nem érték be ezzel az igazolással, hanem átkutatták a bőröndjét. Megtalálták a sürgönyöket és egy naplót, mely idegen nyelven volt írva. A nő halálsápadt lett, először oroszul sárogkodott, majd románul felém fordulva ezt kiáltotta:

— Te ügyesebb voltál, mint én, így kellett nekem.

— Többet nem tudok, a nőt letartóztatták, én pedig miután elvégeztem dolgomat, hazajöttem.

— Csak a legbizalmasabb embereim tudtak a dologról, csodálatos, hogy maguk mindent megtudnak.

Az orosz sebesült teje.

(Megtelnek az aradi sebesült kórházak.)

— Az aradi Vörös Kereszt Egylet munkássága.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 6

Az aradi kórházak, a melyek az utóbbi időben javarészt üresen álltak, újból megteltek sebesült harcossainkkal. Néhány nap óta megint hoztak sebesülteket Aradra és a Vörös Kereszt Egyletnek, Tisch Mór dr. főorvosnak, a kórházak önfeláldozó orvosi karának, valamint a nemes cél szolgálatába önként beállott ápolónőknek megint derekasan kijutott a munkából. Az északi határ közeléből szállították Aradra a katonákat, valamennyien olyanok, a kik már előzőleg kórházban voltak és megfigyelés alatt állottak. Csak azok kerültek ide, a kik a megfigyelés időtartamát kiállították. Van közöttük súlyosabb és könnyebb sebesült, a legkülönbözőbb sérülések fordulnak elő és még olyanok is vannak, a kiknek lábuk fagyott le a harctéren. Velünk válllvetve küzdő dicső szövetségeseink hadserege is képviselve van a sebesültek között: több német katona is került az aradi kórházakba.

Mint hogy a pályaudvarokon újabban már nem működhetnek üdítő-állomások, az érkező sebesültvonatok szállítmányát az állomásról, a hol Gidófalvy Béla dr. törzsorvos és Tisch Mór dr. főorvos vezetésével várják már őket az orvosok, ápolónők és szállítókosik, azonnal tovább viszik az egyes kórházakba. A súlyos sebesültek számára két kényelmes fekvő-kocsi áll rendelkezésre, a melyek gyorsan elszállítják a kórházakba a sebesülteket és így nem kell sokáig vesztegelniök a pályaudvaron. A könnyebb sebesülteket a lövonatok viszik a városba. A kórházba megérkezve azonnal megmosdatják a sebesülteket, enni-inni adnak nekik és a hol szükséges, az orvosok rögtön hozzálátanak az operációkhoz. A súlyosabb sebesültek, a kik nem bírják még el a nehezebb táplálékot, rendszerint csak tejet kapnak.

Az utolsó sebesültszállítmányokkal megérkezett Aradra tízezer orosz fogoly is, javarészt súlyosabb sebesültek. Az egyik kórházban, a hova az oroszokat szállították, épen akkor nem volt elegendő tej. Ha az oroszok nem látek volna, akkor jutott volna minden sebesültnek elegendő mennyiség, így azonban szűkre kellett szabni az adagokat. A kórház egyik ápolónője fel is vetette azt az eszmét, hogy az oroszoknak ne adjanak s a mi katonáink akkor elegendő tejhez jutnak. Az orvos, a kinek az ápolónő ezt ajánlotta, felháborodva utasította vissza a tervet:

— Itt minden sebesült egyforma — mondtotta — nincs különbség magyar vagy orosz között. Sebesült sebesült: tejet kell kapnia.

És így is történt. A tejet arányosan felosztották, mindenki kevesebbet kapott, de épen annyi jutott az oroszoknak is, mint a mi katonáinknak.

Véres forradalom

Szibériában.

(Köztársaság az orosz rémuralom helyett?)

Távirati tudósítás.

Stockholm, április 6.

Tomskból jelentik a stockholmi „Attenblad”-nak: Oroszországon kívül nagyon hiányosan ismerik Szibéria lakosságát. Ez az ország rész jelenlegi lakosai határozottan tagadják, hogy ők oroszok és „szibériaiak” nevezik magukat. Szibériában még ma is számos tatár él. Egyedül Tomskban 90.000 a tatár lakosok száma. Kazánban még több. Ugy a szibériaiak, mint a szibéria tatárok, akik különösképpen mind írni-olvasni tudó emberek, gyűlölik és megvetik az orosz, legkivált az orosz államhivatalnokokat, akik távol Pétervártól szabad folyást engednek rabló ösztönsiknek. Ennek következtében állandóan és most is heves szeparasztikus mozgalmak uralkodnak Szibériában és ezek az elszakadásra törekvő mozgalmak a háború kezdete óta forradalmi formákat öltenek.

Amikor augusztus hó elején Szibériában mozgósítottak, a behívottak nem vonultak a zászlók alá. Erre az orosz kormány ukáza kiadta a parancsot, hogy orosz csendőrök és kozákok segítségével erőszakkal kell keresztülvinni a mozgósítást. Az orosz csapatok munkához is akartak látni, de ekkor a nép ellentállása nyílt forradalomban tört ki. Így történt ez a legnagyobb szibériai városokban: az 50.000 lakost számláló Barnaulban, Nowo-Nikolajevskben, amelynek 70.000 lakosa van és a több mint 100.000 lelket számláló Omskban, valamint számos más népes szibériai városban.

A kozákesapatok közeledésének hírére Barnaulban az utcákat barrikádokkal rakta meg a nép, amely az állami arsenálból fegyvert, kardot szerzett magának. A kormánycsapatok megkezdték az ostromot, de csak heves küzdelmek, ágyu- és gépfegyver-tűzelés után sikerült nekik legyőzni a lázadókat.

Az ostrom következtében a város fele rombadőlt és elhamvadt. A felgyújtott házakban százával égtek benn a forradalmárok. Barnaul leigázása után kezdetét vette a bosszú műve: a rablás, fosztogatás, akasztás. A város több száz előkelő polgára az akasztófán bűnhődött meg azért, mert szembe mert szállani a kozákuralommal. Ugyaníly sorsra jutott Omsk, Nowo-Nikolajevsk és még egy egész sor szibériai város.

Ily körülmények közt nem csodálható, ha a szibéria lakosság elkéserevése elnyomói ellen mind erősebben forradalmi jellegűt ölt. A szibériaiak és tatárok jelszava lett: „El az átkozott Oroszországból!” és most Szibéria minden lakosa önálló köztársaság megteremtésére törekszik.

VÁROS ÉS MEGYE

Városi közgyűlés. Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi április hó 14-én d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. Arad sz. kir. város központi választmánya betervezett városunk országgyűlési képviselő választójának az 1915. és 1916. évre érvényes névjegyzékét megőrzés végett. 3. A tanács betervezett a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter által jóváhagyott rendőrtiszti állások szervezeti szabályzatát. 4. A m. kir. belügyminiszternek 18863—VII. c. sz. leirata a Simándi-úton felállítani kért gyógyszerár tárgyában.

Katasztrófa vár a Dardanelláknál partraszálló se. egre.

— A szárazföldi akció sem sikerülhet. — Az ellenséges flotta súlyos veszteségei. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Róma—Konstantinápoly, április 6.

A lemnoszi angol-francia csapatok.

Athén. A Simaea írja a Lemnosz-szigetén összevonott angol-francia hadseregről: A hadsereg mindössze 16.000 főre rug. Ebből 7000 ember Mudroszban táboroz, a többi pedig a szigeten van, mert a szigeten nincs hely több katonára számára. Szakértők véleménye szerint a csapatok nivója igen alacsony, amely fölszerelésének hiányossága folytán sem képesek komolyabb operációra. Igen vegyes katonaság, a gyarmati csapatoknak csak régi fegyverük van. A sereget a dardanellai kudarcok elkedvenítették. Az egyesült flottából tizenkét hajó annyira megrongálódott, hogy nyolc képtelen minden akcióra. A Suffrent-t, Gaulois-t és Inflexible-t javítás végett Maltába vontatták. Tizenegy hadihajó az Andramite-öbölben időzik.

Szárazföldi akció a Dardanellák ellen.

Róma. A *Giornale d'Italia* jelenti, hogy az Alexandriában összpontosított szövetséges csapatokat nem fogják egészükben a Dardanellákhoz küldeni, hanem egy részüket Szmirna felé, vagy egyéb sziriai erőkhöz fogják elszállítani. A szövetségesek ahhoz a módszerhez folyamodnak a Dardanelláknál az eddig tapasztalt nehézségek miatt, hogy a szárazföld felől fogják akciójukat erősebben forszírozni. A szövetségesek úgy vélik, hogy valamely sziriai fontosabb frontnak az elfoglalása meg fogja növelni tekintélyüket a muzulmán világ szemében és nagy hatással lesz Kisáziában.

A Dardanellák biztonsága.

Szófia. Ideérkezett konstantinápolyi jelentések szerint új intézkedésekkel is a legbiztonságosabban gondoskodtak arról, hogy a tenger-szorosokban csapatok partraszállítása megakadályoztassék. Katonai körökben egyenesen óhajtják az újabb támadást, mert szilárd a meggyőződés, hogy az a támadók katasztrófális vereségével végződnek. A municiópótlás minden várakozáson felül sikerült. Konstantinápolyban a hangulat igen jó.

Görög segítő-csapatok a Dardanelláknál.

Berlin. A Berliner Tageblattnak jelentik Milánóból: Mint Maltából táviratozzák, a Provence és a Poretagne francia dreadnoughtok La Vallettából az Egei-tengerre indultak a London és Lion angol csatahajók követték őket. Hír szerint görög segítőcsapatot alakítottak az entente hatalmak támogatására.

Angol offenzíva Szíria ellen.

Zürich. A *Giornale d'Italia*-nak jelentik Kairóból: Az itteni politikai körökben azt hiszik, hogy a Kairóban összevonott csapatokat nem a Dardanellákhoz küldik, hanem Szíriába, hogy ott az esetleges béketárgyalások előtt fait accompli-t teremtsenek.

Szünet a Dardanellák ostromában.

Rotterdam. A Daily Chronicle szerint a Dardanellák elleni akcióban beállott nyugalom még hetekig eltarthat. A szövetségesek flottája azonban meg fogja akadályozni a törökök között, hogy a bombázás által okozott károkat helyrehozzák. A lap végül kijelenti, hogy ha meg fogják ismételni a támadást a Dardanellák ellen, az a támadás döntő lesz.

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd haditudósítója jelenti a gallipoli főhadiszállásról:

Április 1. — Hajnalban három ellenséges cirkáló, két torpedó és négy uszályhajó jelent meg Edremid környékén. Egy cirkáló és egy torpedó a szoros bejárata előtt maradt.

Déltáján egy angol hydroplán szokásos utját végezte a kum-kalei erőd felett. Gránátjaink súlyos sérülést okoztak a hydroplánnak, amely az egyik cirkálóra menekült. Látóseinkkel megállapítottuk, hogy a pilóta is megsebesült.

Ma délelőtt hat óra hosszat tartó ütközet zajlott le. Tüzérségünk kitűnően dolgozott, minden gránátunk volltreffer volt és egy angol torpedó, amelyet teljesen szétlőttünk, elsüllyedt. A mi részünkről egyáltalában nincs veszteség.

Délután több francia hadihajó vette bombázás alá Kum-Kalét, de minden eredmény nélkül. A bombázás közel két óráig tartott. A franciák könnyelműen pazarolták a municiót, mi éppen csak a legszükségesebb válaszokat adtuk meg, tudván, hogy bombázásuk úgy is sikertelen.

Ma délután légi flottánk is akcióba lépett. Négy kitűnő gyármányu aeroplánunk bombázás alá vette a mytilénei angol hadállásokat, municióraktárakat és élelmiszer-tárházakat. Bombázásunkat óriási tűzvész és több robbanás követte. Gallipoliban is jól láthattuk alkony táján, hogy Mytilene irányában vörös az ég alja. Pontos kimutatását a károknak nem tudhatjuk még. Repülőgépeink az esti órákban sértetlenül visszatértek.

Repülőink jelentéseiből és foglyok vallomásaiból arról értesülünk, hogy az angol flottabázist Lemnoszról Mudrosra tették át, nyilván a görög kormány erélyes tiltakozásának hatása alatt. Tenedoson még vannak hajók és csapatok.

A francia hajókon ma gyászünnepélyt tartottak az elesettekért. Tiszán láthattuk, hogy az összes francia hajókon félórásra eresztették a lobogót, ami a gyász jele.

Megállapítható, hogy a francia hajóslegénység igen elcsigázott és a hosszú ostrom teljesen kifárasztotta és reményüket szegte. Valahányszor megkezdődik az ellenséges akció, a francia hajókról, többen, életük kockáztatásával, a vizen át igyekeznek a fogságba menekülni.

A cukorrépa termelés korlátozása. Az Aradvarmegyei Gazdasági Egyesülettől vett értesítésünk szerint, a földművelésügyi kormány-nak a cukorrépa termelés iránt szerződéssel vállalt kötelezettség tárgyában kiadott és március hó 29-én életbeléptetett rendelete értelmében az a termelő, aki a folyó évi január hó 1. előtt kötött szerződésben elvállalt területen a cukorrépát, a háború által előidézett körülmények következtében a folyó évben termelni nem tudja s a termelésnek ez évi korlátozására nézve a cukorgyárral külön meg nem egyezett, a jelen rendelet életbeléptető (március 29.) számított 15 nap alatt a cukorrépa termelés helye szerint illetékes főispánnal kérheti, hogy a rendelet értelmében alakítandó bizottság döntsön a felett, vajjon ebben az évben szerződése alapján egyáltalán köteles-e s ha igen, minő nagy területen köteles cukorrépát ter-

melni. Az ekként előterjesztett kérelmek elbírálására az illetékes főispán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete által kijelölt szakértők megállapított névsora alapján küldik ki a kérdés végérvényes eldöntésére hivatott bizottságot.

A hős zászlós jótékony alapítványa. Nagyváradról írják: Tabéry Géza dr. hadapródjelölt négy hónapja ezeiótt a Mezőlaborc melletti csatában annyira kitűntette magát, hogy zászlóssá léptették elő s megkapta a első osztályú ezüst vitézségi éremet. Tabéry elhatározta, hogy az éremmel járó havi 16 korona járadékot tőkésíteni fogja, még pedig olyformán, hogy az összeg husz év múlva hozománya legyen egy olyan nagyváradi leánynak, aki most, a háború alatt született és akinek az apja elesett a harcokban. A husz éven át tőkésített havi 16 korona 5000 koronát tesz ki.

Románia kegyvesztett az ententénél.

(Üsalogató ajánlat Bulgáriának.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, április 6.

Amint az ideérkező orosz lapokból látható, az orosz sajtó sehogy sincs megelégedve Románia magatartásával. Így a „Ruskoje Slowo“ a többek között a következőket írja:

„Bukarestben jól tennék, ha arra gondólnának, hogy a szövetségeseknek (az entente) eszük ágában sincs a gesztenyét más számára kikaparni a tűzből.“

A „Birjevija Wjedomosti“ így panasz-kodik:

„Az orosz hadsereg operációinak legkisebb gyöngülése elégséges (micsoda beismerés!) hogy a ruszotilek elnémuljanak Romániában és Ausztria barátjai megszólaljanak. Egy újabb orosz előnyomulás azonban már elégséges, hogy a helyzet ismét megváltozzék. Románia szavai azonban csak akkor válnak majd tettekké, ha az ellenség már a földön fekszik.“

A „Nowoje Wremja“ így ír:

„A német propaganda Romániában nem tudta meggyőzni a román népet, azonban sikerült a román diplomaták nézeteit elhomályosítani. Ezért mi csak a saját erőnkre támaszkodhatunk és Romániát még csak egykedvű egységnek sem tekinthetjük és vele, mint negatív erővel, legnagyobb sajnálatunkra, csak mint barátaink közé nem tartozóval számolhatunk.“

Bukarest. Szófiából jelentik: Az oroszok által megvásárolt bolgár újság, a „Zares“ Teodoroff volt pénzügyminiszter nyilatkozatát közli:

Teodoroff arról az ajánlatról beszélt, amelyet az oroszok tettek Bulgáriának, hogy az oldalukra csalják őket és Törökország ellen felizgassák. Ezeket mondta:

„Bulgáriának most alkalma van, hogy a hármass entente diplomáciai és fegyveres segítségével nemzeti ideálját megvalósítsa és Trácia déli részét, Macedóniát és Dobrudzsát az anyaországhoz csatolja.“

Ezen ígéreteinek a betartására az entente formálisan kötelezte magát. Az ígéretek egy részét Bulgária akcióba lépésekor, másik részét a békekötésakor akarta beváltani. A békekötéskor Bulgária hatalmas szövetségesével egyrangú fél lesz.

— A kormány azonban — ugyancsak Teodoroff — vonakodott az ententeval tárgyalásokba bocsátkozni és így Bulgária nem lesz képes nemzeti ideálját megvalósítani.

H I R E K. LEGÚJABB.

Érkezett reggel fél 4 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Rotterdam. A Rotterdamischer Courantnak jelentik: A belga isar-menti fronton Driegrech-tennél a németek áttörték a frontot.

Hága. Az Ysernél fokozott küzdelmek tolynak. Áprilisra az entente-hatalmak döntő támadást terveznek, az angolok sokat várnak motoros gépfegyverektől.

Amsterdam. Az Argonneokban Clermontra egy német aviatikus huszonnégy bombát dobott le. Dankironen felett éjjel Zeppelin repült a tengerre.

Páris. Türelmetlenül gunyolják Joffre generalisszimust az elmaradt offenzíváért. A lapok azt jósolják, hogy a háború még egy évig fog tartani.

Pétervár. A Rjets írja: Pétervárott az élelmiszerek drágasága óriási. Rövidesen élelmiszer egyáltalán nem lesz. Az élelmiszerhiány demoralizálja a lakosságot és elnyomja a háborús lelkesedést.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung közli: Az orosz belügyminiszter megbízásából egy szakember Galiciában az agrár viszonyokat tanulmányozta és azt jelentette, hogy a parasztnak földet kell adni. A nagybirtok zsidó kézen lévén, a miniszter elhatározta a zsidó nagybirtok elkobzását és telosztását.

Marosvásárhely. Déry Zoltán országgyűlési képviselőt, a 22-es ezredbeli néptőlkelő főhadnagyot a kárpáti harcokban kilencvened magával elfogták az oroszok.

Milanó. Braganzában, Chavesben, Brágában a portugál royalisták kikiáltották a királyságot.

London. A kereskedelmi hivatal közli: Marciusban harminchárom angol gőzöst pusztult el, ebből 26-ot megtorpedoztak a németek.

Berlin. Amsterdamból jelentik a Lokalanzeigernek. A City of Bremen angol gőzöst az angol part közelében egy német tengeralattjáró megtorpedozta. Negy ember a vízbe jut, tizenhárom megmenekült.

London. Northlands angol gőzöst tegnap Beachyhead tőzén megtorpedoztak. A legényseg megmenekült.

Münchheim (Baden) Tegnap este ellenséges repülőgépek két bombát dobott a városra. A bombák három polgári személyt megölték.

London. A City of Bremen szénszállító gőzöst Lanusenauel megtorpedoztak. A hajó elsüllyedt, negy ember a vízbe jut.

London. Liverpoolban pénzeket tizenhét ezer kikötő munkás sztrajkolt.

London. Az admirális kimutatása szerint száz kereskedelmi hajó veszett el, összesen háromszáznegyvenezer tonna.

Konstantinápoly. A tohadiszlás jelentik: Az ellenség Iskanta északra megtámadta csapatokat. Tizenhárom óras küzdelem után az ellenséget visszaverték, több főt elölttek.

London. Lemnoszon mindössze tizenhétézer entente-katona van. Igen silány katonaanyag, amely komoly akcióra képtelen.

Róma. A Giornale d'Italia jelentése szerint az entente-hatalmak a Dardanellák ázsiai partján ezernyolcszáz ember tettek partra, akiket a törökök éjszaka megsemmisítettek.

Szofia. A Kambanában egy bolgár tiszt megállapítja, hogy az oroszok összes feketetengeri szállítóhajói egyszerre csak egy hadosztályt képesek felvenni, negyedmillió partraszállításuk csak bluff.

Az Ikdam szerint az orosz kormány engedélyt kért Bulgáriától, hogy Burgaszban csapatokat tegyen partra. Tagado válasz várható.

Amsterdam. A Goeben és a Breslau a krími parton lövéseket váltott orosz hadihajókkal.

Milanó. A monarchia aviatikusai állandóan rémítik a montenegrókat. Április elsejére virradó éjjelen hat bombát dobott le, amelyek több embert megsebesítettek.

Newyork. Az Egyesült Államok a William Frye hajóért negyedmillió dollár kártérítést követelnek.

— **A képviselőház összehívása.** Budapestről jelentik: A képviselőházat április tizenkilencedikére összehívták.

— **Eskütétel.** Bécsből jelentik: Coudenhove gróf, az új cseh helytartó, ma tette le az esküt Schönbrunnban a király előtt.

— **Véres zavargás a körmenetnél.** Lisszabonból jelentik: Coimbra-ban a nagypénteki körmenetnél véres zavargás történt. A demokraták egy gyógyszerértárból kicsufolták a körmenetet, mire a tömegből közéjük lőttek. A demokraták viszonzták a tüzelést és bombákat dobottak a menetbe, amelyből öt embert megöltek. A tömeg ezután lerombolta a gyógyszerértárat.

— **Az Aradi Közlöny húsvéti cigaretta gyűjtésére még a húsvéti ünnepek alatt is érkeztek megküldött adományok és pedig**

Goldsonmidt Miklós	100 szivar
Neusadt Leó (Zarandpatak)	400 cigaretta
Reinhardt Kálmán	200 cigaretta.

Ezeket az adományokat még hozzáadtuk csatolni az elküldésre kész gyűjteshez, de kérjük a közönséget, hogy további adományokat ne küldjenek, mert ezeket már nem leszünk képesek a rendeltetési helyre eljuttatni.

— **Jól vannak franciaországi haditölglyaink.** Parisból jelentik: A Havas-ügyörgység jelentő Toulouból: A képviselőházi delegáció, amelyet az osztrák és magyar internáltak taborainak átvizsgálására küldöttek ki, bejárta Korzikát, Le Vart és az alpesi fogolytáborokat. A bizottság konstataja, hogy az osztrák és magyar internáltak tiszta és egészséges helyiségekben tartózkodnak és mindenhol jól bántanak velük.

— **Orosz banditák Lembergben.** Krakoból jelentik: Lembergben az oroszok nagyban nagyban elszaporodtak az orosz banditák. Egyet isztai aramban rajtakaptak, amikor radiógyilkos merényletet követett el.

— **Rubnanas egy angol dinamitgyárban.** Londonból jelentik: Az aradi dinamitgyárban rubnanas történt, amely három munkást megölt. A gyár es. meleskapata elpusztult.

— **Aradi orvostanhallgatókat keres a kórház.** Zimmermann Károly dr. az aradmegyei közpórház igazgató sebészifórvosa a következő felhívás közzétételére kért:

— **A háborús viszonyok által előidézett nagy munkatöbbletre való tekintettel arra kérem az Aradon tartózkodó orvostanhallgató urakat, hogy Aradvármegye közpórházában a betegek és sebesültek ápolása körül munkát vállalni sziveskedjenek.** Az alsóbb éves urak a kórtérmekekben a másodorvosoknak köztözkor segédkezhetnek, a felsőbb éves urak pedig ilyen köztözkést a főorvos és másodorvosok vezetése mellett saját maguk teljesíthetnek. Ezenfelül a kórházban inspekción szolgálatot is tarthatnának, tehát alorvosi teendőket végezhetnek. Két felsőbb éves (IV—V) orvostanhallgató ur alorvos helyettesi állásra kinevezhető. Ellenértékül a bejáró alsóbb éves orvostanhallgató uraknak az operáló és boncoló helyiségekben szabad bejárást és szabad élelmezést, az időszakonként inspekción teljesítők és a kórtérmekekben köztözk felsőbb éves orvostanhallgató uraknak az inspekción napján szabad lakást és élelmezést, a többi napokon csak élelmezést; a kinevezendő két alorvos helyettes urnak napi 100 korona tisztelteldiját, szabad lakást és élelmezést ajánlok fel. Tekintve, hogy az egyetemi oktatás amugy is szünetel, az orvostanhallgató urak a húsvéti szünetnapok leteltével legteljebb szigorizozas céljából fogynak néhány napra Budapestre utazni, az Aradon tartózkodó orvostanhallgató urak saját érdekükben cselekszenek, tudásukat gyarapítják, tanulnak és ezenfelül hazafias cselekedeteket is végeznek, ha a közpórház megfogott orvosi kárának, a háborús viszonyok okozta nehéz munkáját elvégezni segédkeznek. Ezentul olyan orvostanhallgató uraknak, akik munkát nem vállalnak, a kórházba való szabad bejárást nem engedem meg. A munkabeosztás megbeszélés céljából, jelentkezni lehet naponként délelőtt 10 órakor Aradvármegye közpórházának igazgatói irodájában.

— **Aradiak Novo-Nikolajevszkben.** Weisz Károly, a hadifogságba került aradi huszárszászlós ismét sürgönyt küldött hozzátartozóinak, amelyben tudatja velük, hogy jól érzi magát. A táviratot április 2-án adta fel Novo-Nikolajevszkben és az két nap múlva érkezett meg Aradra. E sürgönyben megírja a zászlós azt is, hogy vele együtt van most Popper Sándor dr. aradi ügyvéd, aki szintén hadifogságba került. Neki sincsen semmi baja, csak pénzt kér. Az ügyvéd aradi hozzátartozói már kaptak ugyan eddig is értesítést arról, hogy Popper dr. fogságba került, de hogy melyik orosz helyen tartózkodik, azt csak ebből a sürgönyből tudták meg. A Tomszk kormányzóóságban lévő Novo-Georgjevsk alghaem csak fogolylabor lehet, mert a térképen ilyen nevű helység nem is szerepel.

— **Sebesütem orosz fogságba került aradmegyei tisztviselő.** A nagy háború alatt ma erte az első szomorú veszteség hír Aradmegye tisztviselői karat. Az északi harcokra néhány hét előtt indult el Aradról a megye egyik fiatal és szilárdan központi tisztviselője Török Laszlo ur. tb. ajegyzo, aki mint utjonnan kinevezett zászlós került a háziedred egyik elszállított csapatába. Az északi harcoktól több bizalommal felt is jó hangulatra váltolevél érkezett a fiatal zászlósiól Aradra rokonnaihoz és tisztviselői tartsatához. Ma azutan a vármegyeadazara azt a szomorú értesítést kapták, hogy Török Laszlo ur. a háziedred legutóbbi harcában megsebesült. A fiatal megyei tisztviselő a szükségzav értesítés szerint a hasan sebesült meg és sebesütem orosz fogságba került. További sorsáról bajtársai nem szerezhettek tájékozást.

— **A szép Lizon.** Turinból jelentik, hogy egy párisi távirat szerint a „szép Lizont”, Weisz Maria Lujza énekesző, aki a hazaurulás miatt életfogytig való kenyszer munkára ítélit Utomonak, a volt tengerészharagynak a barátnője, tegnap kemkedés gyanuá miatt letartóztatták.

— Az orosz zsidók áttelepítése Amerikába. *Rotterdam* írák: Az *English Review* című nagy angol lap húsvéti számában, a lap egyik munkatársa, Graham, a zsidókérdésre vonatkozólag Szentpéterváron beszerezett információi és személyes tapasztalatai alapján, feltűnést keltő cikkben foglalkozik, Graham cikke erősen témádó jellegű. Azt írja, hogy orosz márvadó léteik maguk elismerték előtte az orosz zsidóknak a harctéren tanusított hősiességét, azonban kijelentették, hogy nemcsak most nem részesítik őket kedvezményekben, hanem az az irányzat, hogy a háború után még a mostani jogukat is meg fogják szabályozni és csökkenteni. Az orosz kormányának — jelenti hiteles információi alapján Graham — az a terve, hogy az oroszországi zsidóságot Amerikába telepítse ki.

— London a háború alatt. Arról a változásról, a melyen a londoni élet a háború alatt átment, a következőket írja Will Irvin, egy amerikai újságíró a *Weekly Dispatch* című lapban: Aokban az októberi napokban, a mikor a németek megszakítás nélkül vágattak Páris felé és később, a mikor Calais a megszállás veszedelmében forgott, mi semlogesek, a kik Londonba tartózkodtunk, bizonyos türelmetlenséggel néztük az egész londoni életet. Eltekintve a sötét utcáktól, az uniformisoktól és a katonai cikkektől a kirakatokban, minden a régi volt. A hávéházakban és hotelekben táncoltak és úgy látszott, hogy a tömeg nem törődik semmivel. Voltak egyesek, akik azt beszéltek, hogy London megváltozott a háború kitörése óta. De ezek az emberek nem látták páriszt, nem látták a belga helységeket, amelyeken végigszárguldt a háború forogtoga. Négy hónap óta azonban, hogy most visszatértem, valóban nagyot változott ez a város. Igaz, hogy ezeket a változásokat is kis dolgokon konstatálhatjuk az ember. A legjobban átalakult a londoni publikum. Kevesebb életerős és mozgékony van benne. Az emberek fáradtak és érzéketlenek. Ugyanig volt ez az elmúlt nyáron Párisban. Jellemzők az apróságok: kevés estélyi toalett és valami hiány a mindig bámulatosan precíz angol rendben. Ha az ember a legpedánsabb angol házakba is lép be, lépten-nyomon akad elromlott készülékekre, mozdulatlan masinákra. És ha az ember érdeklődik, hogy miért nem javítják ki a hibákat, megtudja, hogy a ház egész szolgaszemélyzete a harctéren van.

— A posztócsalók ügye. *Budapest*ről jelentik: A főkapitányságon a húsvéti ünnepek alkalmával is folytak a kihallgatások a posztócsalók bűnyűjében. Ma már a főkapitányságon csupán Reimer Gyula, Fenyves Henrik és Váradi S. Béla vannak letartóztatásban, a többiek mind átkisérték a Konti-utcai katonai fogházba. Ez a három ember, azért van még a rendőrség fogházában, mert többszöri kihallgatásuk válik még szükségessé. A főkapitányságon tegnap Császik Pál dr. rendőrfogalmazó Váradi S. Bélát hallgatta ki, a vallomására pótlólag, Bartha Gyula dr. rendőrfogalmazó pedig Reimer Gyulát vallatta. A gyanúsítottak eddigi vallomásaik szükségessé teszik, hogy a rendőrség az összes tényközlésekre nézve folytassa a nyomozást.

— Fegyházra ítélt ügyvéd. Debrecenből jelentik: Kiraly Péter ügyvédet a debreceni törvényszék váltohamisítás miatt három évi fegyházra ítélte. Az ügyvéd egyik kliensétől huszonhárom korona perköltségről váltót vett és azt háromszáz koronára igazította ki.

— Miért nem jelenhetnek meg a francia divatlapok? A párisi divatlapok a háború kitörése óta nem jelennek meg. A franciák ezt úgy magyarázzák, hogy népük megértette a világtörténelmi napok komolyságát, lemond a fényűzésről és ruházódásában is igyekezik kifejezésre juttatni, hogy a nemzet minden tagja, elsősorban az asszonyok világa, minden hiúságról lemond. A francia lapok vezetőcikkeiben dicősitették a nők áldozatát. — Abból a névjegyzékből, amelyeket a magyar és az osztrák vállalatok, állami felügyelet alá való helyezéséről kiadtak a francia hatóságok, kiderült a valóság. Megállapítható, hogy minden valamire való divatlap szerkesztője és munkatársa a monarchia állampolgári kötelekébe tartozik és hogy éppen a legelterjedtebb divatlapvállalatok magyar, vagy osztrák kezében vannak.

— Az első szalmakalap. Húsvéthétfőjén és ma végre teljes melegével és napsütésével köszöntött be a rég várt tavasz. A prémekek, a bundák, a muffok szekrénybe kerültek és az ünnepi korzón már nagyszorú tavaszi toalettek, új szabású kosztümök pompáztak, kacér szalmakalapok alól ragyogtak elő a női szemek, sőt merész ujitók már grenadin szoknyában, egészen lenge habos selyem blúzocskákban pompáztak az áprilisi napon. A legszenzációsabb tavaszi ujitás azonban ma este jelent meg a korzón. A hullámzó emberárban, ahol este fél hét és fél nyolc között ott van „tout Arad” (vagy legalább is azok, akiknek részint okuk, részint kedvük van, részint más tennivalójuk nincs a korzónánál) a csipkék, selymek, tollak és könnyű szövetek közül egyszerre fölbukkant egy fehér, az idő nemes palinájától kissé sárgásra edzett szalmakalap, egy eleven férfi szalmakalap, az első Girardi ez idén, valószínűs prima szalmakalap „Muster 1910-11”. Az első feckére illő ábitattal tekintett mindenki, mert hiszen most hosszú esős bőjtölés után csakugyan oszthatatlanul itt van a tavasz, sőt egyben a nyár is, vagy ha nincs is itt: előre küldte névjegyét egy szalmakalap képében.

— Május elseje. Bicsi lapjelentések szerint az osztrák szociálista szervezetek elhatározták, hogy a háborúra való tekintettel az idén május 1-én nem tartják meg a munkásünnepét. Kérdést intéztünk a magyarországi szociáldemokrata párt titkárságához, hogy megünnepelik-e a munkások május elsejét, a titkárságtól azonban azt a választ kaptuk, hogy egyelőre még erre vonatkozóan nem határoztak. A napokban lesz a pártnak az összejevetele, amelyen el fogják dönteni, hogy május 1-én tartanak-e ünnepet, vagy pedig a háborúra való tekintettel folytatják-e a munkát.

— Vér és vas. (Az Uránia mai bemutatója.) A háború vérzivatarában minden téma az időszzerű események köréből van véve, mert ez az egyedüli, mely a közönség érdeklődésére számot tarthat. A mai kép azonban nem aktualitások gyűjteménye és megis háborús darab, mert a szimbolizált események tükrén keresztül a ma szörnyű tragédiáira ismerünk. Regél nekünk e kép egy bajos szerelmi történetet, mely a nagy háború lélekfagyasztó eseményeiben játszódik le. Nem ez az idealizált történet, hanem más, hideg realitáru az a sok indok, amely ezt a nagy háborút előidézte és mégis valami, némesy helyütt valóságga magasztosítja a film meséjét. Látjuk, hogy a dramában a nép, mint egy ember gyűl a zászlók alá és a fejedelmek és hercegek maguk vezetik ezt az egységes nagy hadsereget. — „Es add meg a mi mindennapi kenyérünket” teközelebb kerül bemutatásra az Urániában.

— „Chic” uridivat üzlet ajánlja tavaszi divatújanságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigumikabátjait, olcsó szabott árak mellett. Arad, Andrassy-tér 15. 191

— Értesítjük becses vevőinket, hogy külföldi bevásárlási körutunkról megérkeztünk és sikerült legmodernebb Bally sweici és Popper cipőárúkból szép választékot beszerezni. Buchsbaum és Társa cipőkülönlegességi üzlete. 1189

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbelyegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e óg vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.

— 35 dekas tabori dobozok Kerpelnél.

Varjak a csatatér fölött.

(Egy sebesült emlékei. — A dobbenetep pillanat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 6

Olyan ez a történet, mint valami fantasztikus és borzalmas mese. Drámai erejű, meg-rázó és idegekbe markoló. Poe Edgar, Villiers de L'Isle, Ewers kegyetlen fantáziájában azülettek meg ilyen borzalmas mesék és az ő szilaj, vérrel író tolluk kellene ennek a nem fantázia termelte, hanem valósággal megtörtént esetnek a megírásához.

Egy előkelő aradi urat a napokban távirattal egy felvidéki városban sebesülten fekvő tartalékos tisztbarátjához hívták: Több napot töltött el a sebesült és lázas jóbarát egyánál, amíg a tartalékos tiszt állapotja javulóra fordult. A gyógyulás útjára jutott sebesült mondta el a gondos, ápoló, szerető jóbarátának a háború véres meséiből ezt a félig lázalomnak tetsző történetet:

Az emlékek — beszélte a sebesült — amelyeknek tömege most körül vesz engemet, olyan meghatóak és szivig hatók. Mégis közülök kiemelkedik egy, mint a színpadon a sok színész közül a tragikus.

Valami elfelejtethetlen ez nekem és azt hiszem az élet, a háború nagy tragédiájából ez rám nézve a legmegragadóbb epizód. Most, hogy róla akarok beszélni, erőt vesz a lelke-men a lidércnyomás és az a szárnalmas érzés, amely egész lényemet áthatotta. Ott künn a küzdelmek véres színhelyén sohasem sirtam, hisz úgy elshantam a halál mellett, mint a csillag az éjjeli egen. Nem vett erőt rajtam a félelem, a borzalom, mert hisz minden hiába. De egyszer sirtam, patakzott a könnyem, nyomeruit és tehetetlen helyzetemben. Azt elfelejtteni nem tudom soha és azt a esodfatos és alázatos érzést, amely megmenekülésem után erőt vett rajtam.

— Egy véres éjszaka történt. Üres és elhagyott falut kellett megvédenünk. Az ellenség óriási erővel támadt. Sok orosz volt, sok ezer. Ez az éjszaka! Elbeszélhetetlen és leirhatatlan azon éjszaka mi történt a sötétség oltalma alatt. Vad zene, amit még fűsikítővá tett az ordítózás, a jajveszékélés, a hörgés. Kavargás és veredés, szuronyroham és puskalövés mindenfelé. A völgyekben, a bozótok alján. Rohadás, törtetés a sebesültek jajgató, a halottak meredt szemü tömegén át. Ugy kóvályogtunk az éjszakában, úgy harcoltunk, mint dühödtt fenevadak.

Falunkat befogva, mint megvesztettek, négykézláb, hason csuszva, rohanva mentünk előre. Küzdelem és harc szüntelen folyt egész éjszakán át. Milyen végtelen hosszú volt ez az éjszaka. Tele volt ismeretlen és rejtelmes kísértetekkel. Messzire elhaló süvítő kiáltások, vezényszavak, káromkodások, az előretörtök lábdobogása, a zuhanás, a fojtogató szuszogások mind olyan kábulttá tett bennünket.

Mintha száz meg száz esztendő minden szenvedése, fájdalma gyűlemlett volna össze ebben az éjszakában s mintha a lehetetlen és elképzelhetetlen emberi bátorság és erő maximális heve lázított, hajtott volna előre. Ezer-szer meghaltunk, letörtünk, de eserszer törtünk előre, támadtunk fel. Ujra éledtünk, harcoltunk, viaskodtunk. Tele voltunk piszokkal, szennyel, sárral, de harcoltunk és iztunk a bátorságtól, mint a gőzkazánok. Tűzelt bennünket az elhagyott otthon szeretete, az volt örömrünk, reményünk, kedvrünk. Az otthon levő szülők, testvérek, barátok emléke.

En is olyan voltam, mint egy a tüstől, a rohanástól, a halál illatától megittasodott mámoros lélek. A falu egyik házának kertjében volt elrejtőzve a mi csapatunk a falu nyugati részén. Itt volt a legerősebb támasdás. Harcoltam körülbelül éjfélutánig az égő házak lobogó tüze mellett. Nem történt semmi bajom.

APOLLOBAN csütörtök, péntek és szombaton
ASTA NIELSEN, W. PSYLANDER és
RITTA SACHETTO a mozi színpad 3 leghíresebb starjának fellelése.

Egyszer valami bugás ütötte meg a fülemet és alig eszméltem rá, hogy mi történt, már is a zöld gyepre hanyatlottam. Még azt hallottam, hogy valami halkán folyik a mellemről lefelé. Talán vér lesz, megsebesültem? — gondolhattam réveteg állapotomban. — Hogy aztán mi történt, nem tudom.

Amikor újra kinyitottam a szemem, körülöttem csend volt, a kusza éjszaka után beállott nyugalom halálos esőndje. Csak távolról csergedezett egy patak. Az ég alján éppen akkor ébredt a nap. A fákat halk szél borzolgatta. Megakartam mozdulni, de nem tudtam. Egész valómon valami súly nehezedett. Kezeim sem tudtam megmozgatni, csupán azt éreztem és tudtam, hogy élek és egyedül vagyok. Halottak és hörgő sebesültek között, saját magammal is tehetetlen ember.

Gondolkozni kezdtem, amennyire bírtam. Mi lesz velem? Talán itt el is veszek, elpusztulok? Azután nagy sokára eltemetnek és a hideg sírban mésszel öntenek le?

Néma letargiámban egyszerre csak hangos szárnycsattogást hallottam. Károgó varjúk csapata, fekete uszályként húzott át a levegőn. Láttam, amint három közülük kivált és leszállt a halottak, a mellettem fekvő sebesültek felé. Ott keringőztek felettük. Majd mintha tanakodtak volna. Pár perc múlva fölém szálltak. Károgtak és arcom felett repdestek, hogy szinte éreztem szárnyuknak érintését. Azután rám szálltak. Az egyik kemény csőrével a homlokomat kopogtatta. Erre a másik kettő is bátorságot vett. Ok is csőrökkel kezdtek vágni az ajkamat.

Azt hittem, hogy megőrülök ebben a rémes helyzetben. Magammal tehetetlen vagyok. A varjak ki fogják vágni a szememet, martaléjuk lesznek, ötlött fel kegyetlenül a gondolat. Nem tudtam mit csinálni. Keserves könnyek fakadtak a szememből, öntudatlanul imádkoztam mormolni, nagy hirtelen feltűnt előttem minden, amit ilyen nyomorúságos és furcsa megsemmisülés után itt hagyok.

A város ezer fényével, a cigánymuzsikák, a selyem cipellős lányok, az átvirrasztott éjszakák, a séták, a szép könyvek. Nem hittem a menekülésben és így az utolsó órát akartam megédesíteni az otthonra, annak szépségeire való emlékezéssel.

Előttém feltűnt a kedves ház, a gyerekek, az elmúlt harcok forgataga — és gondolkodásom közben nagy rugást éreztem és a riadt varjak elszálló szárnycsattogását hallottam. Arcom a föld felé fordul és hason feküdtem a földön.

Egy mellettem fekvő haldokló irtózatosságnak kinjában megrugott lábával és akaratlanul megmentőjévé lett életemnek, amely már csendesen uszott a vég felé.

Az ajkamon ezek a sebhelyek onnét származnak, a remegés a kezembenszintén onnét van, — mondta a rég nem látott barát és mikor elbeszélésének végére ért, mintha kellemetlen vendéget akarna elhosszogatni, kitérte karjait és kezével az ablak felé remegve mutat. Odanéztem az ablak párkányán, egy varjú volt.

Talán egyik azok közül — jegyezte meg sápadt arccal és arcain végig kusztott, a rossz emlékre való gondolás bus grimasza.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. évi április 7-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

A papa kedvence.

Enekes bohózat 3 felvonásban.

Kézde este 1/28-órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

APOLLO
SZÍNHÁZ.

Ma utóljára:

A tolong

népszínmű 4 felvonásban.

Irta: Tóth Ede. — Filmre

alkalmazta: Dr. Janovics

Jenő. ....

Az előadások délután 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállalunk felelősséget.

Eredeti amerikai

kéveköző manila zsinoget

legolcsóbb napi áron szállít

A Magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigénynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32. 8723

Eredeti amerikai tengeri ültetőgépet

automatikus négyzetültetőkészülékkel
azonnal szállít

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigénynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32. 8727

Valódi aussigi

Rézgálic

kapható 1087

**Messzer Ármíniál,
Pankota.**

**Gépészkovács és
bognármester
kerestetik**

éves szerződésre
Györgyszállási gazdaságban, Temesfüves (Temesmegye.)

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám.

Költözködők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözködő közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpított 6, 8 és 10 méter hosszú paten-tirozott zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Éliás Lipót Fia

butorszállító Arad,
Deák Ferenc-utca 36. sz.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8861

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva 591

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Mi lesz tavasszal?

ezen töri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alapossággal fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a küteges tifusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tifusz nagy számban található és e betegség terjedését különösen a tetők közvetítik, miért is ellenük védekezünk alapos fertőtlenítéssel.

Kézünket és arcunkat **LYSOFORM SZAPPANNAL** mossuk meg és a mosdó és a fürdővizhez adjunk kevés **LYSOFORM** fertőtlenítőszerrel. A butorokat reggel töröljük át 3%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos ruhaneműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 3%-os (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGESZSÉG és FERTŐTLENÍTÉS” című tanulságos könyvecskét

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyárából Ujpesten. 8541

Grünberger R.

E
L
Ő
N
Y
O
M
D
A

Arad, Atzél Péter u. 3., I. em.

Szőlőkaró.

Elsőrendű hasított száraz tölgyfa szőlőkaró 6 és 7 láb hosszúságban bármely állomásra megrendelhetők

Holländer Ig. és Fia
cégnél Aradon. 1175

Egészséges válogatott

BURGGONYA

waggontételekben kapható 1292

ROTH JÓZSEF ARAD.

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

Tanítónőképző intézeti tanfolyam nyílik meg IV. polg. IV. felsőt, illetőleg VI. felsőt végzett növendékek részére. Sikeres vizsga garantálva, amennyiben a jelöltek a tantervben kiszabott tárgyakat teljesen és szakszerűen sajátítják el. Jelentkezhetni Aulich-utca 20., földszint 1. 1197

ALKALMAZÁST KERES.

Gyermektelen házaspár házfelügyelőnek ajánlkodik. Cím a kiadóhivatalban. 1275

Egy 38 éves 20 évi gyakorlattal bíró hadmenetes utazó, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1278

Jó bizonyítványokkal rendelkező fiatal nő, főzőnőnek ajánlkodik. Cím Jóó Ferencné, Kasza-u. 58. sz. 1285

Deutsch ungarisches Fräulein sucht Stelle als Haus- und Dienstmädchen eventuell zu 1-2 Kinder. Adresse in der Administration. 1280

ALKALMAZÁST NYER.

Megbízható kisasszony üzleti kiszolgálásra, könyvelésben jártas, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1278

Egy irodista felvétetik, ki már irodába működött, előnyben részesül. Ajánlatok „Szorgalmas” jeligére a kiadóba küldendők. 1276

Nevelő kerestetik vidékre II. realista mellé. Ajánlatok Káiz Desső, Baranyában u. p. Bélmónostor. 1268

Fűszernagykereskedésbe idősebb teljesen szakképzett segéd kerestetik azonnali belépésre. Csak jobb munkaszerők jelentkezzenek Poliak József cégnél Aradon. 1192

Az aradi állami tanítóképző-intézetnél április 15-től kezdve **keretösszeállítás** állás töltendő be. Tudakozódásokra az igazgatóság ad közlelő felvilágosítást. 1128

Keressék mindenek leányi gyermekek mellé. Német nyelvű leány előnyben. Zrínyi-utca 6. sz. 1259

KIADÓ LAKÁS.

Eötvös-utca 12. számú házban Május 2 szobás emeleti udvari lakás kiadó. 1154

Kiadó Asztalos S. u 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálószoba és fürdőszobával álló II. emeleti lakás a szükséges mellékkel, azonnali, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Modern

2 szobás lakás fürdőszobával és minden hoztáratószóval május 1-re kiadó Rákóczi-u. 7. sz. 1248

Boros Béni-tér 20. szám alatt II. emeleten utcai 3 szobából és mellékkel álló modern erkélyes lakás, II. emeleten utcai 2 szobából és mellékkel álló lakás, Boros Béni-tér 20/b szám alatt II. emeleten utcai 2 szobából és mellékkel álló lakás, folyó év május 1-re kiadó. Értekezhetni: Laendler Aladár gőzfűrésze irodájában. 1245

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy II. emeleti 5 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1265

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 8 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1265

ÜZLETEK.

Boros Béni-tér 20. szám alatt 2 bolti helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Laendler Aladár gőzfűrésze irodájában. 1246

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szőlőkötész

nemes fűzessző nagy mennyiségben kapható Stefanutz János plébánosnál, Mondorlakon. 1274

Nagyobb mennyiségű

jó állapotban lévő pálinkashordók jutányos árral eladók. Cím a kiadóban. 1272

Hársi kanári

kalitkával együtt eladó Farkas Istvánnál, Karolina-u. 6. 1275

Eladó

legjobb karban lévő garderohe szekrény és elegáns szalon garnitúra. Megtekinthető Salacz-utca 4. I. emelet 2-4 délutáni órákban. 1279

Nemesfűz

dugványok, málna, ribizke, pész-méte tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos árral beszerezhetőek: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

„Qui Si Sana“

női fekete harisnyák párja 1 kor. 80 fillértől. Új női bársony pánatos cipők párja 5 kor. 50 fillér. Kivágott pempis-forma párja 6 korona. Cipő Tőzsde Apollo mozi mellett. 5181

Eladó

2 fő, hintók, szekerek, igazkocsik és mindenféle gazdasági eszközök. Bővebbet Andrássy-tér, Verbovárad. 1188

Papírnyomtatás

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Háztartási

cikkek elköltözés miatt jutányosan eladó. Weltzer-utca 8. II. 1242

Valódi nyiri

vetni való prima, sima rózsaburgonya kapható nagyban és kicsinyben Rubinstein Móránál Aradon (Minorita-palota.) 1258

Veszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 539

KÜLÖNFÉLE.

Az olvasó közönség

figyelmébe ajánljuk több mint 110.000 kötetből álló elsőrendű Krausz Paulin-féle kölcsönkönyvtárt. Kötetenként 10 fillér. Telefon 511. 241

7046-1915.

Hirdetmény.

A miniszterelnöknek 649-1915. szám alatt kelt intézkedése, a m. kir. belügyminiszternek 81002-1915. sz. a. rendeletével életbe léptetvén az egész város területén való érvénytelenséget elrendeljük, hogy a vízesemlye naponta csakis este 10 órától reggel 10 óráig süthető. Arad, 1915. március 27.

A városi tanács.

Kossuth- és Varjassy József-utcák sarkán lévő nagy

saroküzlethelyiség,

12 méter hosszú souterrain helyiség, lakás és mellékkel álló. 1247

május 1-től kiadó.

Minden üzleti célra alkalmas. Bővebbet a Dózsa-kenyérgyárban. Telefon 857.

8294-1915.

Hirdetmény.

A m. kir. ministerium 1118/915. számú rendeletével a tengeri legmagasabb árát a cinquantin tengeri kivételével a magyar szent korona országainak egész területére nézve métermassánsként tiszta súlyban 26 koronában állapította meg. A cinquantin ára métermassánsként 28 korona.

A gabonaneműért, vagy lisztért, követelhető árral való viszársalások tekintetében a 422/1915. M. E. számú rendelet 2 szakaszában foglalt büntetendő rendelkezések érvényben maradnak azaz, hogy a megállapított árral felül való eladásra nézve fennálló tilalom az élynemű vételekre is vonatkozik.

A jelen rendelet életbelépésével a 8682. számú rendeletnek eltérő rendelkezései, valamint a 721/1915. M. E. számú rendelet, hatályukat veszítik.

E rendelet kihirdetésének napján lép életbe és hatálya a magyar

szent korona országainak egész területére kiterjed.

Arad, 1915. évi április hó 3-án.

A városi tanács.

„Matteine“

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butort, sem semmi más nem távolítatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 1281

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 984.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
villanyos csillárokat, villanyos fűződényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

?

Jön! ■ Jön!

„Ödipus“